

Biblioteca Pública i Arxiu Històric de Maó Memòria 2017

CONSELL INSULAR
DE MENORCA
DEPARTAMENT DE CULTURA I EDUCACIÓ

Biblioteca Pública de Maó i Arxiu Històric

Memòria d'activitats i programes realitzats a la Biblioteca de Maó durant el 2017

1

CONSELL INSULAR
DE MENORCA
DEPARTAMENT DE CULTURA I EDUCACIÓ

Equip Bibliotecari

Tècniques: Matilde Valero del Valle
Antònia Soler Florit

Auxiliars: Antònia Cardona Pons
Anna Elisabet Fernández Alemany
Isabel Negre Català
Joaquín Pons Machado

Ordenances: Catalina Tudurí Cardona
Trinidad Moll Gómez de la Tía

Director: Francesc Florit Nin

Índex

1. Presentació.....	4
2. Introducció.....	5
3. Estadístiques.....	6
4. Serveis prestats.....	8
5. Programes.....	9
6. Activitats Realitzades.....	12
7. Infraestructura i Equipament.....	20
8. Recursos humans.....	22
9. Organització interna.....	23
10. Execució del pressupost.....	24
11. Formació.....	26
12. Comunicació.....	27
13. Col·laboracions.....	27
14. Propostes.....	27
15. Conclusions.....	28
16. ANNEXOS:	30

Annex 1. Estadístiques 2016

Annex 2. Dossier de premsa

Annex 3. dades Projecte Pregunti, les biblioteques responen

Annex 4. Enllaços d'interès

Presentació

Presentem la Memòria de la Biblioteca Pública i Arxiu Històric de Maó corresponent a l'any 2017. Aquesta memòria dóna compte dels aspectes més rellevants en la gestió i les activitats de la Biblioteca i Arxiu Històric. Aquest document segueix les indicacions del Pla Estratègic aprovat el 2016 i que va fixar les línies mestres d'actuació amb l'objectiu de millorar la qualitat dels serveis prestats i cohesionar l'equip de persones.

La memòria descriu els serveis prestats i ressenya les activitats realitzades, tot mirant de fer-ne una valoració. Els resultats han de servir per detectar mancances, marcar prioritats i resoldre problemes en relació a la principal funció de la biblioteca que és el foment de la lectura en tots els formats i en totes les franges d'edat per un costat i esdevenir un centre de dinamització cultural i espai de relació social per l'altre.

La Biblioteca Pública de Maó depèn de la Direcció General de Cultura de la Conselleria de Transparència, Participació i Cultura del Govern Balear pel que fa a la gestió del personal que hi treballa, funcionaris de la CAIB. Però depèn del Departament de Cultura del Consell Insular de Menorca pel que fa a la gestió i pressupostos atesa la transferència d'aquesta competència. I alhora depèn del Ministeri de Cultura del Govern d'Espanya pel fet de pertànyer a la Red de Bibliotecas Públicas del Estado. D'altra banda la nostra biblioteca també col·labora amb l'Ajuntament de Maó i exerceix en certa manera de biblioteca municipal. Tot plegat fa que el repartiment de les responsabilitats polítiques sigui dispersa i això no afavoreix la gestió d'alguns aspectes. Les diverses participacions d'aquesta biblioteca en les entitats de les quals depèn fa que les reunions, les funcions i les col·laboracions es multipliquin.

Habitualment parlem de Biblioteca i tanmateix el nostre centre també és Arxiu Històric. Són dos serveis paral·lels, que tot i tenir les seves connexions, atenen a missions, objectius i usuaris ben distints. Cal incidir en la necessitat de separar els dos serveis en un plantejament de futur que ja ha estat exposat en diversos documents.

Segons la Llei de traspàs, la biblioteca hauria d'estar atesa per 13 persones. Actualment hi treballen 9 més una altra contractada amb pressupost propi. Encara que ja està previst, tal com ja es va indicar a la memòria de 2016, la urgència més important és dotar el centre d'un arxiver per atendre l'arxiu històric.

2. Introducció

La Biblioteca Pública de Maó i Arxiu Històric està ubicat en una de les places cèntriques de la part antiga de la ciutat, Plaça de la Conquesta, 8. És un bell edifici de factura neoclàssica dividit en tres plantes més el soterrani. La superfície útil total és de 2500 m2, gairebé la meitat dels quals es dedica a Biblioteca.

Tot i que atén bàsicament la població de Maó, d'unes 30.000 persones, la Biblioteca dóna servei també a la població d'altres pobles propers com Es Castell, Sant Lluís i Alaior. D'altra banda està consignada com a Biblioteca Insular Central per la qual cosa assumeix algunes funcions que abasten tota l'illa. Aquests fets fan que l'actual biblioteca quedi actualment mancada d'espai i personal. Igualment és d'ús insular l'arxiu històric al qual consulten tots els investigadors de dins i fora de Menorca

La ciutat de Maó presenta una rica xarxa d'associacions i entitats de tot signe que la fan dinàmica i plena d'oferta formativa, cultural i esportiva. Pel que fa a l'educació, el municipi té 8 centres d'educació primària i 4 de secundària. Cada any se celebra la UIMIR. Aquesta rica xarxa d'entitats organitza cada setmana actes com presentacions, tertúlies, tallers, etc. L'oferta de formació extraescolar també és notable, amb acadèmies de música, dansa i formació artística. La ciutat també compta amb la delegació del Conservatori de Música de Menorca. Els centres culturals públics i privats són nombrosos: Museu de Menorca, Institut Menorquí d'Estudis, Arxiu d'Imatge i So, Centre d'art Ca n'Oliver, Ateneu de Maó, Orfeó Maonès, etc.

Menorca té 8 biblioteques municipals que integren la Xarxa de Biblioteques de Menorca. La Biblioteca Pública de Maó és la biblioteca de referència. El municipi també té una biblioteca privada gestionada per la Fundació Rubió i dues biblioteques més especialitzades: la de l'Ateneu de Maó i la del Museu de Menorca. Cada centre educatiu també té la seva biblioteca escolar, però en general no disposen de personal per atendre-les correctament. El Centre de formació del Professorat té una biblioteca especialitzada en pedagogia i didàctica. Cal esmentar també l'escola Oficial d'Idiomes amb la qual hi tenim col·laboracions i les Escoles d'Adults.

La Biblioteca Pública de Maó es va crear el 1861, és per tant una de les primeres a l'Estat espanyol. El 1948 es trasllada a l'actual seu de Can Mercadal. L'any 2006 s'integra a la Xarxa de Biblioteques de Menorca i el 2011 es traspassa les competències de gestió al Consell Insular de Menorca.

La missió bàsica de la Biblioteca és el foment de la lectura en totes les franges d'edat des de diversos formats i facilitar l'accés als productes culturals. La Biblioteca és un servei públic que garanteix a tots els ciutadans i ciutadanes i a les diferents entitats en l'àmbit local i insular l'accés lliure i gratuït a la informació, la formació i l'oci per així contribuir al desenvolupament personal i col·lectiu. És un espai de convivència i de cohesió social. D'altra banda és la dipositària del Dipòsit Legal de Menorca i té la missió de preservar el patrimoni bibliogràfic. D'altra banda també pretén difondre i crear continguts d'interès dels usuaris; usar i actualitzar les TIC per millorar la qualitat del servei; i col·laborar amb la xarxa ciutadana, cívica i institucional

3. Estadístiques

Les estadístiques són recollides de forma automàtica pel sistema de gestió compartit amb les 52 Biblioteques Públiques de l'Estat i que són a disposició a la web del Ministeri a l'adreça [Bibliotecas Públicas españolas en cifras](#)

A l'annex 1 es reproduïxen les xifres de la Biblioteca de Maó. Aquestes xifres es fan públiques el mes de març.

Quadre comparatiu entre la Biblioteca de Maó i les mitjanes de les Balears i les nacionals

Municipi	m ² biblioteca x 1.000 h.	Documents x habitant	Creixement de la col·lecció%	Adquisicions x 1.000 h.	índex de rotació col·lecció	Població inscrita %	Préstecs x habitant	Visites x habitant	despesa en col·lecció x	despesa corrent x habitant	Habitants x personal en ETC*
Maó	35,71	4,14	1,75	127,6	0,73	83,48	3,01	3,55	2,22	19,37	2.801
Illes Balears	24,08	1,89	3,25	84,28	0,42	28,31	0,79	1,38	0,62	4,14	5.392
Media Nació	24,08	1,89	3,25	84,28	0,42	28,31	0,79	1,38	0,62	4,14	5.392

Xifres bàsiques comparades 2015- 2017

ítem	2015	2016	2017	Diferència	%
Dies oberts al públic	285	288	282	-2	1%
Hores setmanals obertura al públic	44	44	44	=	0%
Revistes nova adquisició	12	20	3		
Documents incorporats	2443	2394	3101	+707	+22%
Documents sonors	331	152	256	+97	
Documents audiovisuals	437	300	413	+113	
Nous usuaris	976	915	896	-19	-2%
Prestataris actius	4998	5.558	4535	-1.023	-18%
Préstecs llibres	40.638	43.410	40.252	-3.158	-7%
Préstecs audiovisuals	23856	20.885	17879	-3.006	-14%
Autopréstecs	8025	15.862	26.926	+11.064	+70%
TOTAL DE PRÉSTECES	70.758	70.676	62.933	-7.743	-10%
Serveis a investigadors: documents consultats	1683	2.033	1.849		
Visites a la biblioteca	115.196	112.225	121.512	+9.287	+8%
Visites concertades	33	46	59	+13	+28%
Visites pàgina web	73.099	92.428	106.668	+14.240	+15%
Sessions d'accés a Internet (reserves MYPC)	15.664	17.324	18.238	+914	+5%
Consultes OPAC via web	5.687	8.716	8.797	+81	+1%
Activitats organitzades per la Biblioteca	33	50	68	+18	+36%
Activitats celebrades a la Biblioteca	52	44	58	+14	+32%

Mentre que hi ha una augment d'entrades de persones a la biblioteca i un increment notable d'usuaris, en canvi hi ha hagut una disminució en el nombre de préstecs. Sembla una paradoxa, tanmateix és una tendència que es dona de forma generalitzada arreu d'Espanya. Les raons que ho expliquen són diverses. La introducció d'Internet a la vida quotidiana ha fet que el consum de productes culturals (lectures, cinema, revistes, música) es vehiculi cada vegada més per via telemàtica i minva les demandes de préstecs. Per altra banda, els usuaris cada vegada fan altres usos de la biblioteca fora del préstec com són per exemple les activitats. En paraules de l'estudi fet fa dos anys del MECD: "Aumenta la colección y el gasto para la adquisición bibliográfica en las **Bibliotecas Públicas del Estado**, pero disminuyen los usuarios activos, los visitantes y los préstamos. Este podría ser el resumen en dos líneas de las recientes [estadísticas de las 53](#)

Bibliotecas Públicas del Estado publicadas por el **Ministerio de Educación, Cultura y Deporte** y que ofrecen una amplia panorámica del estado de las Bibliotecas de Estado en España.”

D'altra banda, tot i que la biblioteca s'esforça `per estar al dia de les novetats, sovint aquestes novetats arriben amb un cert retard respecte d'altres llocs: cinemes, llibreries, Internet, solen ser més ràpids que les Biblioteques per adquirir i per oferir els productes.

4. Serveis prestats

A Menorca tot un conjunt d'entitats molt dinàmiques organitzen un ventall ampli d'activitats culturals. La biblioteca ha de trobar el seu lloc específic dins aquest conjunt d'iniciatives. Els nostres serveis són en resum els següents:

1. Consulta de documents. La biblioteca facilita l'accés a les col·leccions tant física com virtual, amb la possibilitat d'accedir a altres fons públics.
2. Servei d'informació local a usuaris personal o via web.
3. Servei de préstec personal i autopréstec
4. Servei de préstec interbibliotecari.
5. El préstec domiciliari
6. Servei d'Internet.
7. Servei de wifi obert.
8. Activitats de promoció de la lectura.
9. Atenció als investigadors per a l'arxiu històric.
10. Suport a l'educació. (Programa Viu la Cultura del Govern Balear, Salut Jove i Cultura del Consell Insular, Visites escolars. Lectures dels centres de secundària)
11. Servei de formació a usuaris en l'ús de la biblioteca
12. Servei d'extensió bibliotecària: Centre Penitenciari, Hospitals, Centres de dia i residències de majors.
13. Préstec a domicili per mitjà de voluntaris per a persones amb mobilitat reduïda.
14. Pàgina web pròpia amb els serveis integrats.
15. Servei ordinador i programari amb 27 unitats a disposició del públic.
16. Serveis de cessió d'espais disponibles

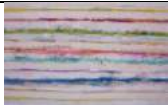
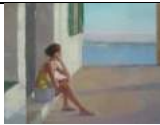
5. Programes

Els programes són les actuacions que tenen continuïtat al llarg de l'any. Alguns d'aquests programes ja fa temps que s'organitzen i es desenvolupen amb bons resultats, d'altres són de nova creació:

Pregunti, les biblioteques responen. és un projecte estatal que porten a terme les Biblioteques Públiques de l'Estat. Des de qualsevol lloc es poden fer consultes via Internet. Les Biblioteques adherides al programa responen a les preguntes formulades pels usuaris. S'han rebut i contestat 48 preguntes al llarg del 2017. A l'ANNEX 4 es detallen les estadístiques d'aquest servei referides a la biblioteca de Maó.

Plecs de Lectura. Durant el 2017 s'han editat per iniciativa de la Bib. de Maó 12 plecs de lectura. Són textos de difusió de temàtica diversa amb una àmplia difusió per Menorca. S'han editat 10.000 exemplars dels primers 6 números i 8000 els altres 6 darrers. Aquesta és la relació:

mes	motiu	Autor i text	Pintor il·lustració
GENER	ANY CALBÓ. Text històric	Pasqual Calbó. Carta des de l'Havana	Pasqual Calbó
FEBRER	Escriptor reconegut	Pau Faner. Inici L'amor del capità Gavina	Pau Faner
MARÇ	Publicació IME	Antoni Moll. Antologia mínima	Blas Garcia
ABRIL	Novetat editorial menorquina	Francesc de Borja Moll. La llengua polida	Rafel Vidal
MAIG	Aniversari	Andreu Murillo. Textos economia s. XIX	Fedelich
JUNY	Text històric	Joan Mir (Bep Portella) Dos textos polítics	David del Real
JULIOL	Publicació IME	Joan Pons. Pedraules	Tònia Coll
AGOST	Escriptor reconegut	Pere Gomila. 8 poemes	Matias Quetglas

SETEMBRE	50è Aniversari	Maria Lluïsa Serra. Una joia arquitectònica menorquina	Nuria Roman	
OCTUBRE	Publicació IME	Alfons Méndez. Hª turisme	A. Caballero	
NOVEMBRE	Exposició	Lluís Tasso Goñalons (Miquel À. Limon)	Joan Taltavull	
DESEMBRE	Nomenament Filla Il·lustre	Margarita Comas	Neus Martín	

Rebeca en línia. En col·laboració amb totes les biblioteques d'Espanya, Rebeca és un programa de catalogació conjunta que comparteix l'accés als diversos fons.

Extensió Bibliotecària. D'ençà fa uns anys la biblioteca té un conveni de col·laboració amb el Centre Penitenciari de Menorca per tal d'oferir-los els nostres serveis. Es constitueix com un préstec institucional. D'altra banda també hi portam alguna activitat d'animació **Actuació musical** de Feedback al centre penitenciari

. Igualment tenim un servei de lectura als dos centres geriàtrics de Maó i de Ciutadella, el primer atès per una voluntària que cada dimecres hi fa una hora de lectura en veu alta, i el segon atès pel director de la biblioteca.

10

Clubs de Lectura. A la Biblioteca es fan dos grups, un d'adults i un de juvenil. El d'adults ja fa anys que funciona de forma autònoma amb el suport de Matilde Valero com a bibliotecària i de Marga Llovet com a coordinadora. Es fa una lectura mensual i les activitats són incorporades a l'agenda de la Biblioteca. Una d'aquestes lectures és compartida amb la resta de les biblioteques de la Xarxa de Biblioteques de Menorca i és una recomanació del Fons Menorquí de Cooperació, que aporta una persona a posta. L'altre club és juvenil per a al·lots entre 9 i 14 anys, coordinat per Fàtima Anglada. Cada mes es treballa un llibre i es fan activitats lúdiques entretingudes que van més enllà del simple comentari. El club de lectures de Gent Gran aportam els lots de lectures com una col·laboració.

Centres d'interès. Elaboram centres d'interès fixos com els dedicats a cuina, els èxits editorials, el de formació i ocupació, el de literatura d'humor i el titulat Mirades a Menorca. Altres centres d'interès són temporals, i d'aquets cada any se'n realitzen diversos. Es tracta d'un programa senzill per cridar l'atenció dels usuaris sobre temes que ens semblen interessants. Se solen aprofitar efemèrides o esdeveniments o temporades per ressaltar en un expositor els llibres o d'altres documents sobre un tema determinat. A la secció infantil, cada mes es fa un centre d'interès, com La tornada a l'escola,

Protagonitzats per ratolins, Llibres de Nadal, les petites editorials, etc. Aquests són els centres d'interès realitzats el 2017:

- Llibri in italiano. Permanent.
- Pasqual Calbó i Caldés
- Pau Faner. En motiu del Congrés Internacional.
- Premi Nobel 2017 Kazuo Ishiguro
- Centenari dos grans poetes: Josep Palau i Fabre i Gloria Fuertes.
- Altres mons: literatura de ciència ficció
- Dia de Francesc de Borja Moll; Institució Borja Moll
- Llibres per entendre i canviar el món : Fons Menorquí de Cooperació
- Cultura LGTBI
- Llibres relacionats con la dona amb motiu de l'exposició: [Exposició "De la violència social cap a la convivència de gèneres.](#)

Ressenyes Revista ÚTIL. cada mes el director elabora unes breus ressenyes de llibres de Menorca o d'autor menorquí a la revista ÚTIL. Són unes recomanacions de lectura adreçades al públic general. Al número especial de Nadal s'elaboren unes recomanacions de 5 llibres per a diverses edats. en total s'han ressenyat 22 llibres de tema menorquí o d'autor menorquí

Viu la cultura. Com cada any la biblioteca forma part de l'oferta educativa que s'aglutina entorn del programa Viu la Cultura del Govern Balear. Oferim 5 activitats: Visites guiades; La Biblioteca infantil; El català de Menorca, llengua comuna; L'arxiduc Lluís Salvador i altres personatges; i Antoni Maria Alcover i el *Diccionari català-valencià-balear*.

Investigadors de l'Arxiu. Tot i que no tenim un arxiver per atendre les demandes de consulta a l'arxiu històric, és un servei que és molt viu. El 2017 s'han atès les demandes de 60 investigadors que han fet 192 peticions amb 723 consultes. Les consultes via correu electrònic han estat 130. Això demostra la urgència d'equipar l'arxiu amb un especialista.

Fons Patrimonial Fons Menorquí. Moltes persones venen a la biblioteca per consultar la Secció Menorquina, una part de la qual només és accessible prèvia sol·licitud de consulta. Al 2017 s'han servit 558 unitats demanades i 568 unitats d'hemeroteca, que sumen un total de 1.126 consultes. La Secció Menorquina és una de les tasques més importants de la nostra biblioteca i maldam de ser curosos en la seva actualització i conservació.

Any Calbó 2017. Durant tot el 2017 el director ha format part de la Comissió de l'Any Calbó. S'han portat a terme un seguit d'actuacions per a la commemoració dels 200è aniversari de la mort de l'insigne pintor maonès. La contribució de la Biblioteca Pública i Arxiu Històric és la de difondre la figura i l'obra de Calbó per mitjà de diverses activitats:

- Exposició Calbó: els viatges i els sentits del 7 d'abril al 25 de maig
- Plec de Lectura de gener dedicat a la Carta des de l'Havana
- Ruta Pasqual Calbó a Maó. Comanda d'itinerari a Illettra.
- Restauració dels documents originals de Calbó guardats a l'arxiu.
- Article de divulgació al diari Menorca

6. Activitats realitzades

Les activitats realitzades a la Biblioteca durant el 2017 han sumat un total de 126 actes entre les programades per la pròpia biblioteca (68) i les organitzades per altres entitats externes (58). Això suposa un augment aproximat del 35% respecte del 2016.

• Agafats de la mà

La BPM pren part del programa Agafats de la mà, centrat en la promoció lectora en la primera infància, engegat pel Consell Insular de Menorca i al qual participen totes les altres biblioteques de l'illa. En concret hem acollit sis tipus d'activitats: Explica'm un conte (contacontes), Grup de família i lectura, la Maleta Pedagògica, L'arbre de les imatges, Accés al fons específic (són préstecs institucionals a les escoles) i Gaudim de les biblioteques (les visites escolars d'infantil)

• Contacontes. Promoció lectura infantil.

Les activitats de promoció lectora es fan bàsicament a través del programa Agafats de la mà segons les propostes que proposa la seva responsable Fàtima Anglada. S'han fet un total de 15 actuacions de contacontes, que ve a ser un cada mes. La mitjana d'assistència de públic ha estat de 40 persones. A cada activitat de contacontes es fa una valoració tant per part dels assistents com per part de la bibliotecària.

Pel que fa a les valoracions, en general són positives. Entre les que han estat valorades pels assistents (no totes les activitats per un motiu o altre han estat avaluades) la mitjana de satisfacció és de 3.7 sobre 5. Aquesta és la relació de contacontes:

Amb en Tango som tres (30/1/17)

Mig Joan. (27/2/17) Organitzat per l'Institut Balear de la dona en el dia Internacional de la dona.

Conta'm una cançó . Presentació i concert del disc i llibre Conta'm una cançó.

Els secrets de la biblioteca (16/3/17) amb Les Titirinarraires

Princeses blaves (20/4/17)

Els dracs de Siurinyà (6/5/17)

Charlie, la fàbrica de xocolata (27/6/17)

Storytime (7/7/17). Contes en anglès.

El primer museu d'un nen (27/9/17)

Contes de la ma de bromes (10/10/17)

La gran fàbrica de les paraules (6/11/17)

El joc i el riure de Gloria Fuertes (11/12/17)

Imatges d'alguns contacontes

13

Il·lustració 1: Conta contes Amb na Tango ja som tres

Il·lustració 2: conta contes El dracs de Surinyà

Il·lustració 3: Conta contes El primer museu dels nens

Imatges d'altres activitats

Il·lustració 4: Lectura Dia de les escriptores

Il·lustració 5: Guanyadors del concurs Punts de llibre amb el jurat

Il·lustració 6: Dia Mundial de la poesia a l'IES Ramis i Ramis

Il·lustració 7: Conte contes Mig Joan amb Núria Clemades

Il·lustració 8: trobada d'arqueòlegs al Congrés Nacional

- **Visites guiades**

La biblioteca realitza moltes visites guiades per a diversos col·lectius. Les més freqüents són les visites escolars que el 2017 han estat de 59 amb un total de 1580 alumnes i 116 acompanyants.

- **Conferències i presentacions**

Dins l'epígraf de conferències i presentacions s'hi inclouen en les estadístiques altres tipus d'actes. En total se n'han fet una dotzena:

- Presentació de llibre de Jorge Wagensberg (10/3/17). *Teoria de la creativitat*. Amb la col·laboració de Talleres Islados.
- Per Quim Pons de la bibliografia sobre arqueologia menorquina de la biblioteca als participants del Congrés nacional d'Arqueologia (26/4/17).
- Presentació del llibre de poesia *Intersecció de conjunts* de Sònia Moya. (12/5/17)
- Presentació del número de la revista francesa *Les Cahiers de l'Appoche* dedicat a la poesia de Pere Gomila a càrrec del traductor Michel Bourret Guasteví. (22/5/17)
- Presentació pública de l'associació **Amics de Punta Nati** (8/6/17)
- Presentació i conta contes del llibre *Explorem Menorca* a càrrec dels autors Aina Tur i Andreu Torres amb intervenció de l'editora i del conseller Miquel Maria (15/6/17)
- Presentació del **Plec de lectura** dedicat a Pere Gomila a la seu de l'IME (11/8/17)
- Presentació del Projecte **Mata ombes** de la Fundació Vicenç Ferrer (14/9/17).
- Conferència de José Ovejero *Leer para pensar, pensar para ser libres* (18/9/17).
- Xerrada L'alimentació que ens emmalalteix a càrrec de Ferran Garcia de VSF (4/10/17)
- Conferència de Margarita Orfila, *Semblança de Maria L. Serra* en en seu 50 aniversari de la seva mort (10/11/17).
- Presentació en roda de premsa de la web d'ILLETRA [Passeig literari pel s. XVIII](#) (12/12/17).

- **Concursos**

Punts de llibre. Ja és tradició d'organitzar un concurs de punts de llibre cada any. La Biblioteca de Maó ha arribat a la 7a edició convocatòria del Concurs de Punts de Llibre Sant Jordi 2017. L'objectiu de l'activitat és promoure la lectura i la participació entre els ciutadans, estimular la visita a la biblioteca i a fer-se'n usuaris. Gairebé totes les obres presentades es van exposar a l'entrada de la biblioteca. Comptam amb la col·laboració de

l'Escola d'Art de Menorca i amb la botiga d'art Argos. Amb els guanyadors de les diverses categories s'editen els punts de llibres per regalar als nostres lectors.

Lletres i mots. La biblioteca participa en la celebració del concurs Lletres i Mots organitzat pel Consell Insular. Dirigint a estudiants 3r d'ESO, el concurs es fa de forma col·laborativa entre els centres educatius i les biblioteques. Per matius d'espai l'acte es realitza a la sala de plens del Consell Insular. Per als primers classificats la biblioteca regala un lot de llibres.

● Tallers

- **Fem un personatge.** (26/1/17) Neus Carreras. Dins el programa Il·lustranda
- **Taller d'enquadració per estudiants (9/1/17)** a càrrec de Judith Tur (9/1/17)
- **Taller d'aquarel·la** amb Marga Vidal (9/2/17)
- **Il·lustrant de viu en viu** amb Sílvia Vivó (13/3/17)
- **Maó inspira històries** (19/4/17) amb Illetra.
- **Maó+flors** (15/5/17) amb Toni Riera que va consistir a simular un hort dalt el balcó de la biblioteca; per una altra l'escola Mare de Deu del Carme va fer una instal·lació floral a l'entrada de la biblioteca.
- **Dibuixant la tardor (25/10/17.** Amb Raquel Martín
- **Minecraft, (27/11/17)** dibuix de còmic amb Sam Garcia
- **Taller manualitats de Nadal.**(18/12/17) Cada nadal s'organitza un taller de motius nadalencs adreçat a famílies. Els motius llavors solen ser aprofitats per decorar la biblioteca per les festes.

18

● Exposicions

- **Convit de lletres** (del 15/12/16 al 15 /1/17)
- **Projecte Il·lustranda** de 9 exposicions dels il·lustradors Neus Carreras, Magda Triay, Sílvia Vivó, Yolanda Carretero, Margarita Espinosa, Laura Miyashiro, Raquel Martín, Sam Garcia.
- Exposició : **Pasqual Calbó, els viatges i els sentits** del 7 d'abril al 5 de maig en commemoració de l'Any Calbó
- **Il·lustracions MANGA** de dibuix manga del 18 de maig al 30 de juny
- **De la divergència social a la convivència de gènere** del 24 de novembre del 2017 al 8 de gener de 2018 del col·lectiu de dones Hermagas de Luna, amb dues xerrades a l'inici i al final

- **Cinema**

- -Cicle **Documental del mes**: Angry Inuit (setembre), La promesa (octubre), Amazona (novembre) i Renda bàsica (desembre) que tindrà continuïtat al 2018.
- -**El (sin)sentido**. Projectió del documental i posterior debat a càrrec de Carles Jiménez amb la intervenció de Margarida Ballester i Antoni Barber
- -**Cinefòrum**: Presumpció d'innocència (9/6/17)
- -**Cinefòrum**: sobre la Revolució Russa: **Diez días que cambiaron el mundo** a càrrec del PCE.
- **Cicle de Cinema ANIME**: (cinc sessions) organitzat per Ara Maó

- **Lectures**

- **Expoglosada**. (21/1/17) Els glosadors de Soca de Mots intervenen en l'exposició El paper del dibuix en l'art contemporani del Centre d'Art ca n'Oliver
- **Glosa i Rap** (21/3/17) Dia Internacional de la poesia. Dos actes: un a l'IES Joan Ramis de Maó per a alumnes de 4t d'ESO i una segona oberta al públic a la sala d'actes de la biblioteca.
- **Paraules del vi**. (20/4/17) Lectura de poesia entorn del vi amb la col·laboració de Bar a Vins amb cata de vins seleccionats
- **Dia Mundial de la traducció** (30/9/17) amb AELC
- **Contes incívics** (23/10/17) amb Núria Clemares
- **Autores en versió original** (16/10/17) en el dia internacional de les escriptores
- **El món tan gran** (4/11/17) amb lectures de textos de Pau Faner

19

- **Activitats externes**

Les activitats externes són aquelles en les quals la Biblioteca Pública de Maó no participa en la seva organització i es limita a cedir l'espai per a la seva celebració. Són moltes les entitats públiques i privades que sol·liciten la sala d'actes o altres dependències per fer-hi actes. Cal dir que la gran majoria es vehiculen a través d'una sol·licitud on line. La Biblioteca es va dotar d'una normativa per a l'ús i cessió de la sala d'actes. Creiem que aquesta és una de les funcions que fa i ha de continuar fent una biblioteca pública. Hem hagut de rebutjar demandes perquè no eren incloses dins els criteris fixats. Han celebrat actes externs les següents entitats:

- Presentació d'Amics de Punta Nati
- Cicle de cinema anime (Ara Maó)
- Assemblea Estudiants per l'Escola Pública

- Associació de Venedors Ambulants
- Presentació del curs de la UNED
- Pressupostos participatius: Ajuntament de Maó
- Fons Menorquí de Cooperació
- Reflexologia de las estaciones.
- AECC: curs acollida de voluntariat
- Cineforum Vamos
- Herramientas para la calidad de vida: Sinedolore
- Cinefòrum Garanties penals: Podem Menorca
- Cineforum Diez días que cambiaron el mundo. PCE
- Col·lectiu Luna Roja: Hermagas de Luna
- Fundació Vicenç Ferrer: Campanya Mata ombres
- Justícia Alimentària
- Reeducació visual
- AELC: Dia internacional de la traducció

7. Infraestructura i Equipament

Compres de material inventariables fetes durant l'any 2017 són:

20

- 1 nevera
- 3 focus per a il·luminació de l'escenari de la sala d'actes
- 10 pòsters d'escriptors per a decoració de la sala de lectura
- 1 pantalla amb trípode per projeccions
- 1 destructora de paper
- 1 pissarra tipus vileda amb rodes
- 6 cadires per a la sala de reunions
- 6 mobles expositors per llibres
- 1 il·lustració de gran format per a la sala infantil
- 1 estora per a la zona de jocs de la biblioteca infantil
- 2 faristols per a la sala d'actes
- 1 fotocopiadora Xerox Workcentre 7535 per a consergeria
- 1 taula per a l'hemeroteca
- 2 cadires per a l'hemeroteca
- 4 cadires per a la sala infantil
- 12 cadires per a la sala de lectura

- 6 butaques per a l'hemeroteca
- 4 pufs per a la biblioteca infantil
- 4 taules amb rodes per a activitats a la sala d'actes
- 1 moble auxiliar per al préstec
- 1 cadira ergonòmica per al despatx de direcció
- 1 ordinador portàtil per a la sala d'actes
- 8 ordinadors portàtils per cursos organitzats a la Biblioteca
- 1 estació de treball Smartstation 200 per al préstec
- 6 e-readers (donació del Ministeri de Cultura)

Deficiències:

1. L'la fusteria exterior de l'edifici necessita feines de reparació. Convindria canviar les finestres de guillotines per unes altres que tanquessin bé i així evitar fuites de la climatització, i per tant més eficient des del punt de vista energètic.
2. Els lavabos necessiten una reforma perquè hi ha avaries contínues. Un urinari d'homes està tapiat. Les cisternes dels vàters tenen pèrdues contínues d'aigua a causa de lo vell que està.
3. Continuem amb el lloguer del magatzem del carrer Oquendo per manca d'espai a la biblioteca i arxiu. Aquest local no és un lloc adient per a la conservació dels documents.
4. L'arxiu històric està saturat. Caldrà pensar a mig termini en una solució específica per a l'arxiu.

Propostes prioritzades d'actuacions en infraestructura per al 2018
1. Rascar i pintar la barana de ferro del balcó i les reixes de les finestres (ja començat
2. Renovar la fusteria exterior o bé arreglar-la i millorar eficiència energètica
3. Aïllar del soroll la sala del fons com a sala de reunió
4. Actuació a la façana nord
5.

8. Recursos humans.

Mantenim el mateix redactat que en la memòria del 2016: El número de llocs de treball assignat a la Biblioteca i Arxiu Històric de Maó és de 22 persones. Actualment hi treballen 9, més una contractada a 9 mesos amb pressupost propi. Aquesta biblioteca és la segona més mal dotada de personal de totes les biblioteques Públiques de l'Estat atenent una població similar. Resulta evident la manca de personal per atendre no només la gestió del dia a dia sinó també la dificultat que suposa per engegar programes, activitats i projectes. Especialment greu és el cas de l'arxiu, perquè no té ni pressupost assignat ni cap persona que el pugui atendre. Les poques gestions que es fan es redueixen a la petició de documentació per part dels investigadors i que realitza una auxiliar administrativa.

Amb tot la Conselleria ha aprovat la dotació d'un arxiver, però els tràmits són tan llargs que no es preveu quan es podrà incorporar a l'equip de persones que treballam a la Biblioteca i Arxiu històric.

Com cada any s'ha procedit a la contractació parcial 9 mesos de Carmen Rodríguez per a tasques de catalogació. Per l'eficiència de la treballadora i pel coneixement en la gestió del programa es va acordar de renovar el seu contracte per al 2018, encara que ens han obligat a fer una despesa menor fins a un màxim de 15.000 €.

Igualment s'ha proposat de contractar els serveis d'un arxiver per a la catalogació i digitalització de documentació sensible. La despesa també està pressupostada amb recursos propis de la biblioteca amb un contracte màxim de 15.000€.

Des del maig del 2017 una de les dues ordenança va concursar a trasllats i va optar per una altra plaça, de manera que la biblioteca des de llavors ençà ha quedat amb una persona menys ja que a dia d'avui encara no ha estat ocupat el seu lloc de feina amb un interí.

El que sí que s'ha ocupat és la plaça del tercer ordenança que es va deixar vacant per a alliberament sindical, que ara ocupa l'ordenança Trinidad Moll Gómez de la Tía.

9. Organització interna

S'ha establert una dinàmica de reunions quinzenal per tractar els diversos aspectes de la gestió de la biblioteca i l'arxiu. En aquestes reunions hi assisteix tot l'equip de persones. El director informa de les reunions que assisteix i es mira d'arribar a acords sobre gestió, programes, activitats, etc.

Al llarg de l'any hem treballat documents per tal de consensuar aquests criteris. Hem redactat els següents:

- Document de protecció de dades personals
- Fitxer sobre videovigilància
- Fitxer de base de dades informàtiques vinculades a Absys
- Guia d'actuació en cas de conflicte amb usuaris
- Normes per a donacions de particulars
- Relació de tràmits administratius realitzats a la biblioteca

Queixes i suggeriments. Durant el 2017 s'han rebut 2 queixes a les quals s'ha donat resposta, una felicitació. Una queixa és provocada perquè una de les ordenances va tallar el temps d'ús d'un ordinador i van perdre el treball que hi feien. La causa era el seu mal comportament. Es va parlar amb les dues persones afectades, amb el compromís que no es tallaria el temps. L'altra queixa és que l'exposició sobre Pasqual Calbó, les cites de literats i filòsofs eren tots homes i cap dona. Es va comunicar per telèfon la intenció de no incórrer en aquestes errades. La felicitació va ser genèrica pel bon tracte rebut a la biblioteca.

10. Pressupostos

Els pressupostos de la Biblioteca han anat augmentant en un 7% en els dos últims anys. Aquest augment ens ha permès de realitzar compres en equipament i en despeses de manteniment de l'edifici, que ja comença a mostrar deficiències per l'ús constant i el deteriorament provocat pels anys

En aquesta memòria mantenim el quadre que a la memòria del 2016 vam elaborar atesa l'interès que té. La informació és del MECD en el document *Las Bibliotecas públicas españolas en cifras*, referit al 2014, disponible a Internet, sobre les despeses de Biblioteques Públiques de l'Estat que són similars en població a la de la nostra biblioteca. En especial crida l'atenció la diferència en la despesa de personal

indicador	Maó	Teruel	Soria	Huesca	Segovia	Cuenca
Població	30.000	35.000	40.000	52.000	54.000	55.000
Pressupost	193.569	142.830	327.598	989.512	87.303	281.414
Despesa de personal	309.196	709.310	831.251	2.103.029	637.040	1.280.531
Despesa total	502.765	852.140	1.158.813	3.092.541	724.343	1.561.945
Despesa x habitant	19.37	23.94	29.59	22.91	13.74	28.18
Despesa/personal/habitant	11.04	19.93	21.22	18.26	12.08	23.10

24

D'aquest requadre es dedueix que la biblioteca de Maó és després de la de Segovia, la biblioteca pública de l'Estat més mal dotada econòmicament, especialment en despesa del capítol 1, en dotació de personal.

El pressupost per al 2018 augmenta en 11.357 € respecte de l'assignat al 2017, el que suposa un augment percentual del 5.5 %

Execució del pressupost de 2017

	DESCRIPCIÓ	Total	Despeses	Diferència
Capítol 2				
	Lloguers	4780	4951,05	-171,05
	Manteniment d'edificis i altres	2290	4297,4	-2007,40
	Manteniment i reparació d'instal·lacions i maquinària	11882	10719,56	1162,44
	Reparació i manteniment d'equips informàtics	15035	8447,31	6587,69
	Material d'oficina ordinari	240	282,02	-42,02
	Subscripcions i publicacions	7518	9542,51	-2024,51
	Subministrament d'energia elèctrica	24660	20485,42	4174,58
	Subministrament d'aigua	1032	788,99	243,01
	Subministrament de combustible	0	0	0,00
	Comunicacions informàtiques	180	83,49	96,51
	Transports	0	0	0,00
	Assegurances	0	0	0,00
	Obres	0	143,18	-143,18
	Difusió i campanyes de divulgació	3750	8676,18	-4926,18
	Despeses diverses (inclou BCF)	11800	2629,44	9170,56
	Promoció de la lectura	3000	3053	-53,00
	Prestació de serveis: neteja	30500	24898,61	5601,39
	Prestació de serveis: vigilància	300	0	300,00
	Prestació de serveis: catalogació (Carmen Rodríguez)	21102	20808,37	293,63
	Prestació de serveis: manteniment Absys	0	8218,64	-8218,64
	Total despeses capítol 2	138069	128025,17	10043,83
Capítol 6	Inversió en restauració de bens patrimonials	0	2425,57	-2425,57
	Instal·lacions	0	2475,7	-2475,70
	Compra mobiliari	0	290,4	-290,40
	Material informàtic	2400	8077,79	-5677,79
	Altres immobilitzat material-publicacions	35000	40319,77	-5319,77
	Altres despeses en equipaments	10500	0	10500,00
	Altres despeses en equipaments: compra de mobiliari	0	23.311,63	-23311,63
	Altres immobilitzat material: plataforma ebooks	7600	,00	7600,00
	Total despeses capítol 6	55500	76900,86	-21400,86
	Total despeses suma capítols 2 i 6		204926,03	
	Total pressupost 2017		193569	

11 Formació

Formació comuna.

Tot el personal de la biblioteca va fer el curs **Prescripció lectora** amb una duració de 20 hores.

Formació individual.

El director va realitzar el curs online **Gestión cultural en bibliotecas públicas** (50h) de la Fundación Germán Sánchez Rupiérrez promogut per la Biblioteca Nacional de España amb una duració de 50 hores lectives.

Joaquin Pons ha realitzat els cursos de **Català, Llenguatge Administratiu** (64 H) i el **de Les noves lleis de règim jurídic del sector públic i del procediment administratiu comú** (15 h)

Demanda de formació. Es va fer al seu moment una demanda de formació que es durà a terme durant el mes de febrer de 2018 per a tota la Xarxa de Biblioteques de Menorca sobre la plataforma e-biblio per tal de poder atendre els usuaris amb una mica més de coneixement. Queda per concretar la formació sobre el nou sistema de catalogació RDA. Els àmbits de formació abasten camps diversos com estratègies de comunicació, actualització en programaris i ús de noves eines audiovisuals, la dinamització lectora, l'atenció a la diversitat d'usuaris, etc.

26

12. Comunicació

La Biblioteca disposa d'una **PÀGINA WEB** (www.bibliomao.es) a través de la qual es gestiona l'agenda d'activitats i les notícies que es generen. La web és el centre de la majoria de tasques pròpies de la biblioteca: els contactes, la petició d'informació, la comunicació d'actes, les normes de funcionament, l'accés al fons documental i als diversos catàlegs, etc. D'altra banda també mantenim obert un mur al **FACEBOOK** (www.facebook.bibliomao.es) en el qual es penjen totes aquelles notícies, actes i activitats que ens semblen d'interès per als nostres usuaris, especialment relacionades amb la lectura i els escriptors. Sovint s'usa el servei de **sms** per avisar els usuaris sobre desiderates, reserves, préstecs interbibliotecaris, etc.

Per a cada activitat dissenyam un **cartell** i n'imprimim uns pocs que són distribuïts per les diverses cartelleres de la biblioteca. Sovint utilitzam els **correus electrònics** per avisar de la celebració d'actes i activitats.

La majoria de les activitats programades són també notificades a les agendes que tenim a Menorca, sobretot a l'**Agenda cultural** que gestiona el Departament de Cultura del Consell insular i l'agenda **Nan Ventura**, que gestiona una empresa privada. Una de les tasques que es faran en breu des del Departament de Cultura és engegar un nou sistema d'agenda que permetrà una comunicació més eficient.

Sovint també es redacten **notes de premsa** que són enviades al s diaris locals (Diario Menorca i Menorca al dia) i a la Ràdio Menorca Cadena Ser per difondre les activitats de la biblioteca.

Aquestes notificacions són prèviament enviades als gabinets de comunicació del Consell Insular i de la Direcció General de Cultura de la Conselleria de Transparència, Participació i Cultura.

Tanmateix, malgrat els esforços, notam que la política de comunicació no funciona de manera prou eficient. Hem constatat que algunes activitats no han arribat als usuaris potencials i açò ha provocat una assistència pobra a l'acte o activitat. És probable que l'excés d'oferta d'oci de Maó en dies senyalats sigui un factor. Però també cal indicar que, en la nostra opinió, hi ha poc consum cultural. Els pressupost de la Biblioteca no permet editar cartells en paper i per tant tot es fa en format digital.

Està en fase d'elaboració el que ha de ser l'**Agenda Cultural** del Consell de Menorca, amb la qual cosa aspirem a una millora substancial en la comunicació.

13. Col·laboracions

La Biblioteca es proposa de col·laborar amb les entitats ciutadanes tant públiques com cíviques i privades i en aquest sentit es va establint acords per organitzar activitats conjuntes. Aquesta creiem que és una de les estratègies que ha de definir les biblioteques que es volen inserides en el seu entorn. Així ha col·laborat amb les següents entitats

- Ajuntament de Maó: Itinerari britànic, Filla il·lustre M. Comas, Pressupostos participatius,
- Illetra: Diversos projectes que estan en procés (Ruta literària, Ruta Pasqual Calbó)
- Talleres Islados: conveni de col·laboració amb una conferència dels seus ponents.
- AELC i Cercle Artístic: Celebració del Dia Internacional de la Traducció
- IME: edició de 12 Plecs de Lectura, textos d'escriptors i artistes menorquins
- Fira de cultura japonesa. Recinte firal de Es Mercadal: préstec de còmic manga.
- Podem Menorca: cicle de cinema i debats
- Diario Menorca: publicació d'articles relatius a l'actualitat de la nostra biblioteca
- IEB: jornades de formació per a artistes plàstics
- IES Joan Ramis i Ramis i Soca de Mots: Dia Internacional de la poesia

 27

14. Propostes

Les propostes per al 2018 es desenvolupa de forma extensiva al document de la **Programa d'actuacions 2018**. Aquí n'indicam un resum. Amb tot cal dir que resulta difícil de planificar totes les activitats que la Biblioteca porta a terme perquè sovint van sorgint propostes i novetats al llarg de l'any.

Com a propostes destacam:

- Editanda. Projecte d'exposicions d'entitats editores de Menorca.
- Nova modalitat de préstec d'obres d'art d'artistes locals

- Documental del mes amb Docs Barcelona (iniciat el setembre de 2017)
- Circuit d'escriptors: promoció dels escriptors de Menorca (diverses actuacions)
- Continuació dels Plecs de Lectura (amb la col·laboració de l'IME)
- Agafats de la mà (diverses actuacions de promoció lectura infantil)
- Dia Mundial de la Poesia
- Dia del Llibre: reconeixement de lectors

15. Conclusions

Les biblioteques públiques experiencien una profunda transformació tant en els usos com en les funcions. Són dels pocs serveis culturals gratuïts. Entrar i ser atès en els diversos serveis no costa res a l'usuari. Una biblioteca que respongui a les expectatives de la comunitat ha d'estar arrelada en aquesta comunitat i ha d'establir lligams amb la xarxa social. Cal per açò aprofundir i millorar les col·laboracions i fixar una estratègia de comunicació més eficaç de la qua ara tenim. Encara que sigui una obvietat, també cal dotar la biblioteca de les eines virtuals que ofereix la societat de la comunicació. I d'altra banda caldria comptar amb més participació dels usuaris en la definició dels programes i els reptes perquè tinguin sentit i respongui a les seves necessitats. Les biblioteques tenen una alta consideració per part dels usuaris segons un estudi elaborat pel Ministeri el 2009, *Opiniones y actitudes de los usuarios en las Bibliotecas Públicas del Estado*, dirigit pel Professor Hilario Martínez. Cal mantenir i augmentar aquesta consideració.

La nostra biblioteca va publicar els resultats d'una enquesta que van ser molt positius. Es poden consultar un resum en aquest **enllaç** a la nostra web aquí

28

Aquesta memòria dona compte dels serveis, les activitats i les tasques dutes a terme i, tot i que és millorable en molts aspectes, consideram que el balanç és positiu. Cal treballar en la cohesió de l'equip de la biblioteca per arribar a consensuar els procediments, la distribució de funcions i els acords en la gestió per millorar els serveis prestats. Caldrà també evolucionar en el perfil professional de les persones que hi treballen, des del perfil convencional cap a un perfil més dinàmic, perquè les biblioteques passen de ser contenidors d'informació a proveïdors de continguts, i passen de oferir serveis generals a personalitzar el serveis, passen de ser magatzems de documents a centres d'interacció social i cultural, lligats a l'entorn, passen de ser llocs de col·lecció a nuclis de connexió. Açò implica un canvi de rol de dels bibliotecaris.

Aquesta memòria de la Biblioteca Pública i Arxiu Històric de Maó ha estat presentada a l'equip de la biblioteca i aprovada a Maó **el 21 de gener de 2018**

Francesc Florit Nin
Director Biblioteca Pública de Maó

16. ANNEXOS

Annex 1. Estadístiques 2017

Préstecs

	infantil	adults	provisionals	institucions	Préstec interbibliotecari		total
TOTAL PRESTECES vs. LECTOR	15402	45411	167	1463	Xarxa de Bib. Menorca	altres	62933
					423	67	

Préstecs per tipus de material

Format		infantil	adultos	Provisionals	Institucions	Interbibliotecario		TOTAL ANUAL PER MATERIAL
						Xarxa MEN.	altres Bibs.	
Llibres i fulletons		11618	26825	126	1281	341	61	40252
revistes		327	1258	3	12	9	2	1611
audiovisuales	cd	319	3559	3	121	21	4	4027
	dvd	2219	11499	34	49	51	0	13852
electronics		105	150	1	0	1	0	257
E- reader		0	63	0	0	0	0	63
e-biblio		0	689	0	0	0	0	689
altres		812	1287	0	0	0	0	2099
Tablet-windows		0	8	0	0	0	0	8
tablet-android		10	73	0	0	0	0	83
TOTALS PER MATERIAL		15410	45411	167	1463	423	67	62941

30

Autopréstecs

préstecs			devolucions			
Infantil	adults	total	Infantil	adults	total	Total
8438	18488	26926	8803	18951	27754	54680

Nous usuaris: 896 (4 institucions+1 interbibliotecari+ 559 adults+ 297 infants+35 provisionals)

Usuaris donats de baixa: 62

121.512 entrades de persones a la casa

Prestataris actius: 3212 adults, 1241 infants, 18 institucions, 42 provisionals, 14 interbibliotecaris (altres biblioteques) i 8 interbibliotecaris (Xarxa de Menorca)

Visites escolars: 59 amb un total de 1580 alumnes i 116 acompanyats

Res erves MyPC:

MES	ADULTOS	INFANTILES	TOTAL	Tablets	PORTATILES-WIFI	TOTAL
TOTAL	11514	2352	13866	0	0	13866

31

Informe usuaris únics MY PC:

ADULTS	INFANTILS	TOTAL
2754	1022	3776

Consultes a la Web (Bibliomao):

MES	USUARIOS=visitantes únicos	visitas = sesiones	PAGINAS	OPAC DESDE WEB
TOTAL	11.540	18.238	106.668	8797

TOTAL d'activitats organitzades per la biblioteca:

2017	Contacontes	concurs	club lectura	teatre	exposicions	conferències i altres	tallers	projeccions	nº adults	nº fillets
gener	1	0	2	0	1	0	0	0	109	67
febrer	1	0	2	0	1	1	3	0	94	53
març	0	1	2	0	1	1	1	0	58	407
abril	1	0	2	0	2	1	7	1	81	194
maig	1	0	1	0	1	1	3	0	57	74
juny	1	0	1	0	1	1	0	0	76	24
juliol	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
agost	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
setembre	1	0	1	0	1	2	0	1	113	45
octubre	2	1	3	0	1	2	1	1	87	218
novembre	0	0	0	0	1	0	1	1	0	15
desembre	1	0	3	0	1	1	1	1	49	41
total	9	2	17	0	13	10	17	5	724	1138
TOTAL NÚMERO D'ACTES 72										

32

TOTAL d'activitats NO organitzades per la biblioteca

2017	contacontes	reunions i conferències	club lectura	teatre	tallers	projeccions	reunions	exposicions	nº adults	nº fillets
gener	0	2	0	0	0	0	2	1	98	0
febrer	1	3	0	0	0	0	1	0	57	24
març	1	8	0	1	4	1	0	0	310	10
abril	0	0	0	0	2	0	0	0	9	0
maig	0	2	0	1	2	4	2	0	165	16
juny	0	4	0	0	0	2	0	0	172	21
juliol	0	1	0	0	0	0	0	0	19	76
agost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
setembre	0	2	0	0	0	1	0	0	91	0
octubre	0	1	0	0	0	1	0	0	56	0
novembre	0	2	0	0	0	1	1	1	153	0
desembre	0	0	0	0	0	2	1	0	90	0
total	2	25	0	2	8	12	7	2	1220	147
TOTAL NÚMERO D'ACTES 58										

ANNEX 2. DOSSIER DE PREMSA

MÉS PRESENCIA | L'Orquestra Simfònica de les Illes Balears, que protagonitzarà el concert institucional de Sant Antoni, té clar que pertany a totes les illes, pel que ja té previstes dues actuacions aquest primer semestre

Més personal per a la Biblioteca de Maó i el Museu de Menorca

► El director general de Cultura del Govern, Jaume Gomis, anuncià que, una vegada el Govern central ha autoritzat per als pressupostos increments en el capítol 1 de personal, aquest 2017 podrem incrementar el personal del Museu de Menorca i la Biblioteca i l'Arxiu de Maó amb un total de quatre o cinc persones. I no només això: «la intenció és que a final de la legislatura deixem el personal que hi hauria de haver i que no hi ha hagut mai, ja que el 2011 quan Madrid va transferir la gestió estaven amb la meitat de personal i amb la crisi vençom es van perdre més llocs de feina».

CONCERT DE SANT ANTONI

CONCERT DE SANT ANTONI
El Concert Institucional de Sant Antoni serà el 17 de gener, a les 20 hores, al Teatre Principal, en una vetllada per a la que es comptarà amb el baix-bariton alacortí Simón Ovilla, juntament amb l'OSIR.

El concert tindrà un programa molt variat, en el que «es combinan diversos estils i passa per diverses èpoques, a l'hora que es podrà gaudir d'obres simfoniques, àries d'òpera i alguns cançons menors». A més, anava a dir Recasens.

Així, la nit sobirà amb l'obertura d'*El rapto de Serrallles* de Mozart, per ser aquest 2017 l'Any Pasqual Calbo i ser aquesta una obra que es va estrenar a Viena en l'època en què el menorquí visqué a la ciutat austríaca.

Stånen Orfilla, «una de les veus líriques més importants del moment», cantarà peces de «Don Carles» o «Macheth» de Verdi. Les sentiran també fragments, per exemple, de «Carstens», de Bixot.

ISAC INTERS THE BOX

Sembla que ambien temps de canvis a Saragelja, i que les formes menors comensaran a gaudir, un poc més, de coses que fins ara, com per exemple els Balmes, la gerència de la qual està decidida a impulsar una major presència a Menorca i l'ibissos. Una aposta que té la seva primera mostra entre febrer i juny es faran a Menorca els concerts de la temporada de l'OSM, un fet totalment nou.

És que, fins ara, la presència de la *Sinfonia* a l'illa es limitava a concerts extraordinaris com el de Sant Antoni o algun per al Dia de les Illes, o a un laboratori amb els Amics de l'Òpera de Maó. Una situació que ja provoca que, des de sempre, l'orquestra s'hagi sentit molt poc pròpia per al menestru.

Pero la situació sembla que farà un important gir, gràcies, sobretot, a la presència de Joaquim Sinfonista, la memoriga Mar Recasens, al·lità, a l'acte de presentació del programa d'artes de Sant Antoni, i ara que s'esten d'un pas per tots els racons de les nostres illes.

De fet, tot i que les programacions es realitzen amb un any d'antelació, l'organització Resolució va acudir al Carve el febrer del 2016, durant la segona meitat de l'any i poc enfront dels últims dos concerts de música de cambra per establir la candidatura a Patrimoni Mundial, un altre a Ciutatdella, un espai de família al Teatre Principal de Mas i la pera «Falsaf» amb els Amos del Círculo de Mas.

D'octubre a juny, la «Simfònica» té una temporada estable de quinze concerts a l'Auditori de Palma i set més a Manacor i «durant

Berenar. Mar Riscalvo anuncia les intencions de l'OSIB durant el berenar que el Consell oferirà als mitjans, en l'entrada del nou any, i en què es va presentar el programa d'actes per a la Diada del Poble de Menorca. Hi van ser el director general de Cultura, Jaume Gomila, i el conseller i el director insular de Cultura, Miquel Àngel Maria i Antoni Ferrer. www.osib.org

el primer semestre vindrem amb dos concerts de temporada, tres concerts de cambra i les participarem en l'òpera dels Amics de «l'òpera». La Joplin Roscaho que, «com que parlem de desestructuralització, els únics es fan a diferents pobles», com ara que preferim no desvelar encara les dates, a l'espera d'un acte de presentació.

Cal dir que l'OSIR té 26 milions, i que desplaçar tot l'equip és costós. Un aspecte en el qual s'hi treballa, per aconseguir fórmules que permetin que tots els balnears puguin gaudir de la seva complexitat.

El conseller, Miquel Àngel Marín, presenta el cartell i el programa per a la festivitat de Sant Antoni, un material per al qual s'ha aprofitat una il·lustració de Pau Riera Calbó, a qui se li dedica aquest 2017.

Marta destacà les diferents propostes que s'organitzaran des del Consell, com el dia exterior.

dent amb la conferència d'Antoni Roca o el concert de TOSHI al Teatre Principal, dia 27, o la presentació del llibre «El gran tour de Pascual Collado» de Miquel Pons Povedano, dia 29, a l'IME.

Marta parlarà de l'exposició «La pintura nua», de Matisse Obrer, que s'inaugurarà dia 16 a la Sala del Museu de Ciutat del

CULTURA & ESPECTÁCULOS

FORMACIÓ PER A PARES | Els Grups de Família i Lectura han iniciat l'any xerrant de la importància dels personatges 'dolents' en els relats infantils, ja que, sense ells, perdrien tot el seu sentit pedagògic

A «Na Capibusta Vermella» es va introduir la figura del caçador per matar el llop, i a «Hansel i Gretel» és habitual que els pares suprimeixin la bruixa per no fer por als fills.

Un conte sense bruixa, no té missatge

ISAAC PONS DE ROSA

Es habitual que els pares o els avis, alhora de parlar un conte als seus fills o als neta, evitin o adaltesen alguns personatges o determinades escenes per tal que la història no els faci por o no sigui tant als fills. Aquesta, però, és una tendència que cal evitar, ja que cada conte té una sèrie de missatges implícits que, en cas d'ometre'n alguna part, queden totalment desvirtuats.

Ahò és el que defensa Fátima Anglada, llicenciada en Biblioteconomia i Documentació i amb un postgrau en Llibres i Literatura Infantil i Juvenil. «És important no castrar el conte eliminant els personatges etiquetats com a 'dolents', és important que hi siguin, perquè sense ells, la història no té sentit», afirma. I recorda la bruixa, el gegant, l'ogre que menja carn humana, el llop o molts altres personatges. «És habitual eliminar la bruixa perquè li fa por al fill o per incomoditat, però això és un personatge ancestral i és fonamental per al missatge que transmet el conte. «És important que els pares expliquin els relats tal com són, perquè l'equilibri entre el bé i el mal ja està pensat, el conte té una estructura» concreta que respon a un missatge determinat.

Els Grups de Família i Lectura es van trobar ahir a Mercadal. • FOTO GUILLAM ANDRÉS

El segle XIX i la introducció del príncep que salvarà la princesa

Fátima Anglada es refereix també a la introducció de nous personatges en les històries. Així, en el cas de «Na Capibusta Vermella», al caçador que omé Perrault, va adaptar el conte perquè es pogués explicar a les joves de la cort francesa, i introduir el missatge de que l'home era imprescindible. Un missatge, que, afirma Anglada, «encara perdura avui en dia». «Als contes hi ha molt

pocs personatges femenils protagonistes, i sempre són salvats per un home». I, per tant, de qualsevol manera, transmeten al fill que «sempre ha d'estar atent per resoldre qualsevol situació, i a la filla, que esperi tranquil·la que ja vindrà ell i li resoldrà».

Aquest és el prototip més estès als contes del segle XIX. Per exemple, li passa a Blancanís,

Aquesta tesi és la que defensa ahir Anglada en la primera trobada dels Grups de Lectura i Família de Mercadal, Forment, Abat i la Mercadal, que es va fer a la Biblioteca Pública del poble del centre de Tàrragona. Va ser una sessió conjunta per encetar l'any venient de la funció social dels personatges «que fan por».

LA FUNCIÓ SOCIAL

«A vegades s'elimina la bruixa de Hansel i Gretel», perquè fa por, però sense ella, el conte no té sentit», diu Anglada. I cosa semblant passa amb «La rateta que escombrava l'escorrellet». Moltes vegades, els pares no acaben el conte, en

què el motiu és menys la rateta, i fan que aquesta fugi.

Aquestes alteracions de les històries segueixen el patró del que va fer Charles Perrault, amb contes com el de «Na Capibusta Vermella». Segons Anglada, «al conte original, el llop es menja Pària i també a Na Capibusta, però Perrault va introduir el personatge del caçador, que mata el llop i li obre la panxa per salvar les a totes dues».

Aquesta canvi de guió provoca un «empobriment cultural, per l'eliminació dels elements 'angstius' de les rondalles i contes», ja que, de fet, aquests són necessaris per entendre els personatges 'positius'. A més, per a l'especialista en lectura infantil aquests personatges 'dolents' completen una «funció social».

a qui se li apareix el seu particular príncep blau: O «la ventaflores», o la «Bella i la bestia», o a tant altres contes en els quals la figura masculina esdevé salvadora.

Fátima Anglada considera que «és molt important mantenir les històries originals». I a més és el que prova de transmetre als Grups de Família i Lectura, que actualment ja estan implantats a tots els pobles de l'illa. «Estan tenint una gran acceptació, perquè permet una formació als pares i amb els seus fills presents, sense haver-los de deixar a casa», conclou.

Personas.com

NEUS CARRERAS | Diseñadora gráfica, ilustradora y artesana

● Nació el 11 de agosto de 1989 ● Soy de Es Mercadal ● Actualmente trabajo para una agencia de publicidad, Young & Rubicam ● La música es otra parte importante de mi vida: toco la flauta travesera desde los nueve años y soy miembro de la Banda de Música des Mercadal ● Actualmente estoy exponiendo parte de mi obra en la Biblioteca de Maó, dentro de la muestra «El trastrand»

«He convertido mi afición en un oficio, y eso es una suerte»

Rubén P. Atienza

Cuenta con una formación muy amplia y ello le permite abarcar muchos campos. Después de una década en Barcelona, hace un mes que ha regresado a su Montero natal cargado de proyectos.

Se define como diseñadora gráfica, ilustradora y artesana... ¿Cuál de esas facetas le define mejor?

Creo que la de ilustradora. Aunque sea diseñadora, a muchas veces intento poner algún elemento de ilustración en mis trabajos. El toque artesanal también es importante, aunque ahora no tanto porque dibujo bastante digitalmente, pero hago muchas cosas a mano utilizando técnicas mixtas, como artillos, acuarelas o collage. También me gusta hacer joyería artesanal. He convertido mi afición en mi oficio, dibujar y pintar. Y eso es una gran suerte en realidad.

¿Cuándo surgió su pasión por la fotografía?

Desde niña me ha gustado dibujar. Recuerdo que ya de pequeña me presentaba a los concursos de dibujo de las fiestas de San Martín, en El Mercadil, y siempre ganaba. Mis compañeros me tenían un poco de rabia (risas). Hasta que dejé de participar.

Y desde esa época, ¿cómo ha sido su evolución artística?

Neus tiene muchos proyectos en mente, entre ellos el de hacer estampación textil y diseños de moda. **• H2010**

me gusta intentarlo aplicarlo a mis obras.

Es una de las participantes de «Ilustradas».

¿Qué aporta a esa exposición?

- La idea es mostrar los proyectos que he ido haciendo durante los últimos años. Por ejemplo, una de mis primeras ediciones fue «Historias de Sant Martí», que es un libro de Cristófol Barber y Sílvia Pons en el que participé con algunas

bajos que he hecho para

«La Vanguardia» y sus suplementos, ya que durante la carrera trabajé allí de prácticas.

También participó en 2015 de las residencias artísticas Illes d'Art. ¿Le resulta la isla inspiradora? — Mucho. Es uno de los principales temas de mi obra.

¿Es por ello que ha decidido volver a Menorca?

– fue es solo es uno de los motivos. Después de casi diez años fuera llega un momento en el que quieres regresar a casa.

¿Es partidaria de las nuevas tecnologías o prefiere el lápiz y papel?

Siempre he sido de lápiz y papel y técnicas tradicionales, pero creo que la tecnología nos ofrece un campo para explorar y muchas posibilidades que se pueden combinar. No hay que decantarse ni por uno ni por otro. Los trabajos mixtos permiten resultados muy diferentes.

«Come dell'aria su pino
per Young & Rubicam,
dove todavia trahala?

Es una experiencia en la que aprendes muchísimo en poco tiempo. Es importante compartir e intercambiar ideas con otros profesionales, aunque no sean de tu disciplina puedes enseñar y aprender mucho.

Es importante que un diseñador o ilustrador no se encierre solo en su taller.

CULTURA & ESPECTÁCULOS

CIRCUIT La institució instilar impulsa un programa per estalonar la creació, la promoció i la difusió literàries i que permet establir un Circuit d'Escriptors

El Consell crea el Pla SALM, de suport als autors literaris de l'Illa

ISAAC PONS DE ROSA

Nex el Pla SALM, de Suport a Autors Literaris de Menorca, un projecte del departament de Cultura i Educació del Consell que té per objectiu estalonar la producció literària, ja sigui de poesia, narrativa, teatre o assaig, i que inclou la creació d'un Circuit d'Escriptors.

El conseller de Cultura, Miquel Àngel Maria, i el director de la Biblioteca Pública de Maó, Francesc Florit Nin, van presentar ahir aquesta iniciativa que vol apropar el moment dolç que viu Menorca, ja que, en la seva història, els autors menorquins no havien contribuït tant en la producció literària, afirma Maria.

Aquest pla inclou un seguit d'actuacions i programes. Alguns iniciatius ja existien, i d'altres són noves, per complementar-les es crearà una pàgina web sobre la història de la literatura a l'Illa; es prepararan col·leccions pedagògiques sobre temes literaris; es faran guies de lectures d'obres d'autors menorquins; hi haurà una llista d'ajudes per a l'edició; es compararan exemplars per als centres educatius; les biblioteques, l'editorial Pla de Lletura, amb tot per difondre aquests llibres; i es mostrarà el suport a les fires de llibres, al Festival Illuvers, als premis literaris Francesc de Borja Moll o als premis literaris Illa de Menorca d'Edició i Menorca, entre d'altres.

CIRCUIT

Una de les novetats és la creació

El director de la Biblioteca Pública de Maó i el conseller, ahir, a la seu del Consell, a Maó. • FOTO JAVIER GOMÀ

del programa anomenat Circuit d'Escriptors, que fa de pont de contacte als creadors literaris amb entitats públiques i privades, centres educatius, les biblioteques, els clubs de lectura, les editorials o les llibreries, i complementant un programa com el Talent 18 del Govern balear. La idea és remunerar, de forma simbòlica, una feina que els escriptors fan fei sempre «per amor a l'art», com presentacions de llibres, participacions en conferències o tertúlies, tallers de creació, recitals, lectures, concerts.

Al Circuit d'Escriptors hi podran ser els creadors residents a l'Illa i els menorquins que no viuen a Balears

A partir de la petició d'una entitat, pública o privada, cada autor rebrà 100 euros per cada activitat en la que participi, amb un màxim de sis a l'any, exposat el conseller, qui avaluà, a més, que «tot i que just

dicament no són incompatibles, perquè no es pugui dir res, la presència del Consell i jo mateix, que som escriptors, hem fet una declaració explícita de renúncia a les ajudes».

Aquest Circuit d'Escriptors compta amb una quarantena d'autors potencials, susceptibles de poder s'hi adherir. I disposarà d'un pressupost de 8.000 euros. En total, el Consell dotarà el Pla SALM amb 150.000 euros, encara que 100.000 d'aquests són els que ja s'aportin cada any per a l'adquisició de llibres per a les escoles i les biblioteques.

BREVES

CINE FÒRUM

Projecció al Castell del documental guanyador del Premi Goya 2012

▶ Avui, a les 20 hores, es projectarà, al local de l'Associació de Veïns del Castell, el documental «Vijos de las nubes». La última columna, dirigit per Álvaro Longoria i que aprofundirà en el clima d'agitació política del nord d'Àfrica i la responsabilitat de potències occidentals com els Estats Units i França. Aquest documental va guanyar el Goya a millor llargmetratge documental en l'edició del 2012 del certamen.

TEATRE I VARIETATS

El grup de teatre de l'ONCE, actua diumenge a Mercadal

▶ Illuvers, el grup de teatre de l'ONCE, presenta diumenge a la Sala Multifuncional del Mercadal (18 h), el seu Festival de Santa Úfida. La primera part serà un espectacle de varietats protagonitzat per artistes vinculats amb l'ONCE a Menorca. Però el muntatge de Paco González, la poesia de Francis Yfer i Catalina Mecerch, la música amb la guitarra de Pedro Simón, i l'actuació especial de la soprano Xisca Carles, amb Ylora Torrens al piano. La segona part serà per a l'obra teatral «El fantasma de la fuerte vieja», escrita i dirigida per Paco González, la qual, de manera còmica, narra situacions de diferents venedors de cupons. Les entrades valen 3 euros per al públic general, 12 euros per als jubilats.

22 Cultura

MEMÒRIA • La Bibli
MIBROOLIS, 8 DE FEBRER DE 2017

Los libros

«Gantz», manga para adultos

El libro más prestado es esta serie creada por Hiroya Oku que combina acción, ciencia ficción y las relaciones personales en el Japón contemporáneo.

«Menorca: Camí de Cavalls. (GR223)»

Todo un clásico del mundo del senderismo para el segundo puesto, un libro en el que se incluye una guía con mapas para descubrir la conocida ruta.

Los DVDs

«Juego de Tronos», cuarta temporada

La adaptación de la saga de novelas de fantasía escritas por George R.R. Martin a cargo de la cadena de HBO también triunfa en la biblioteca.

«Pipi Calzaslargas» en televisión

El segundo DVD más prestado es el que narra las aventuras de Pipi Langstrump, el personaje literario creado por la escritora sueca Astrid Lindgrén.

hicieron uso de los ordenadores, realizando 16.254 sesiones.

MENOS PERSONAS

Donde si se ha detectado un ligero descenso fue en el número de personas que entraron en sus dependencias: 112.225 visitas, lo que representa un descenso de 2,75 por ciento. Sin embargo, la actividad on line se disparó, con un crecimiento de casi 23 puntos porcentuales en las visitas a la página web. Más crecieron aún las actividades organizadas en 2016 (50, un 60 por ciento, aunque las celebradas en la biblioteca bajaron un 45 por ciento). Por último, también se sitúan al alza los documentos consultados en los servicios ofrecidos a los investigadores, que crecieron un 17 por ciento.

En lo que se refiere a la activi-

La Biblioteca de Maó continúa al alza: 915 nuevos usuarios en 2016

RUBÉN P. ATIENZA

El número de usuarios en la Biblioteca de Maó crece a un ritmo estable. Si en 2015 tramitaron un nuevo carnet 976 personas, el año pasado la cifra fue de 915. Así, en la actualidad, el centro de cultura cuenta con 24.344 socios, una cifra que tal y como recuerda el director de la biblioteca, Francesc Florit Nin, equivale prácticamente a un tercio de la población de la isla en su conjunto. Sin embargo, de todas esas personas con derecho a utilizar los servicios, en 2016 solo 5.558 tramitaron al menos un préstamo.

La memoria de actividades correspondiente al año pasado arroja algunos datos interesantes en lo que se refiere al material retirado de las estanterías por los usuarios: en 2016 se prestaron 43.480 libros, 1.915 revistas, 4.451 discos, 16.434 DVDs y 761 libros electrónicos. En total, sumando todas las cifras, el volumen de préstamos se mantiene prácticamente igual que en 2015, aunque con la buena noticia de que en el capítulo de libros el número de persona que han retirado

Espectáculo para público familiar con motivo de la celebración del Día de la Mujer el pasado marzo.

ejemplares para llevarlos a casa ha subido un 6,8 por ciento. Y es que según se recoge en la memoria, el índice préstamos por habitantes en Maó es de 3,01, muy por encima de la media nacional y balear, que es del 0,78.

El número de socios con carnet se situó el año pasado 24.344, pero solo 5.558 realizaron préstamos

En otros capítulos de cifras, cabe destacar que el año pasado la Biblioteca compró 2.087 nuevos libros, 152 CDs y 300 DVDs. También que el centro acogió 46 visitas escolares, es decir, 1.003 alumnos. Además, 1.574 personas

Los cuatro puntos que más atención necesitan

En uno de los capítulos de la memoria, el director de la Biblioteca, Francesc Florit Nin, destaca cuatro puntos que reclaman «una atención preferente». En primer lugar destaca la necesidad de un director con perfil profesional para que pueda desarrollar un proyecto a largo plazo. Recuerda también la «necesidad» de aumentar tanto en lo que se refiere a los recursos humanos como al presupuesto anual. En el tercer punto se hace referencia a la necesidad también de un archivero profesional a tiempo completo. Por último, considera que biblioteca y archivo deberían ser dos entidades separadas con edificios, personal y presupuestos propios.

dad económica, la Biblioteca i Arxiu Històric de Maó, que es el nombre oficial del centro, dispuso de un presupuesto de 178.013 euros con una partida de gastos de personal de 309.196 euros. De cara al presente ejercicio, los fondos aumentarán en 15.000 euros.

CULTURA & ESPECTÁCULOS

SANT JORDI

La gran festa del llibre

La Biblioteca Pública de Maó té en aquest moment 5.538 socis actius. • FOTO: XAVIER COLL

Un usuari de dos anys i un de 92 a Maó, el de més edat

Donat d'alta el dia 21 de maig del 2016, l'usuari més jove de la Biblioteca Pública de Maó va néixer el 7 de maig de l'any 2014, mentre que el més longeu té 92 anys. El fons públic d'aquest municipi va deixar en préstec l'any passat 43.410 llibres, 1.315 revistes, 4.451 CD, 16.434 DVD i 751 e-books. Segons les dades, hi ha 5.538 socis actius, mentre que l'any passat va entregar 935 usuaris nous. Entre els llibres més llegits de 2016 figuren «García», una sèrie manga per adults i «Memòria: Camí de Cavall»,

GABRIEL MORENO

La llengua catalana no apareix entre els títols de la llista dels cinc llibres més prestats a Menorca durant el primer trimestre de l'any 2017, segons dades de la Xarxa de Biblioteques Públiques de l'illa.

Aquest llistat està encapçalat per «Vius cruciacs», de James Patterson, una novel·la d'intriga sobre un horrible crim publicat a l'any passat. En segon lloc es troba «Los amores perdidos», de Miguel de León, un relat d'amor amb rerefons històric publicat fa dos anys. A continuació ve «Elio», publicada per Andrés Pascual l'any 2016, una novel·la històrica sobre la construcció del cosquer menonès de l'Incha. Coincidint amb

LITERATURA | Triomfen els llibres d'intriga, amor i de rerefons històric

El català, absent entre els més llegits

la recent estrena de l'adaptació cinematogràfica que Juan Antonio Bayona ha dirigit, ocupa la quarta posició el títol «Un monstruo viene a verme», de Patrick Ness, una trama onírica de 2011 i per acabar apareix «Todo por amor y otros relatos criminales», publicat per Lorenzo Silva l'any passat en forma de relats sobre el món del crim i la justícia.

NOVETATS EDITORIALS

Entre els títols més venuts a les llibreries de Menorca si que es poden trobar publicacions de l'illa com poden ser «Conocer de tener», del filòleg migjorner David Pons, recull de composicions musicals que es poden escoltar al municipi local des d'aquí, a Cala Corb. «Llocs i pàgines», d'Antoni Olivares, un

recopilatori dels articles publicats per «Es Dinar» sobre la vida del camp o el nombre 113 de la sèrie «Cuadernos de Folklore», del Col·lectiu Polític de Ciutatella i dedicat a la gastronomia insular amb el títol «La cuina de ses àvies», de Josep Portella i Pep Pelfort.

En l'apartat de les publicacions amb més tirada s'han col·locat el Píxel Planeta 2016 «Todo esto te daría», de Dolores Redondo; «Fulgor», en el qual el coregraf Arturo Reyes Revuelta narra les vicissituds d'un antic contrabandista d'armes i septa dels anys 30 a Espanya; «El Laberinto de los Espíritus», de Carlos Ruiz Zafón com a col·lecció de la saga «La sombra del viento»; i «Lo que se diré cuando te vuelvas a ver», novel·la d'Albert Espinosa.

L'enquesta

Claudia Moreno
Estudiant de tercer d'ESO

«Vaig començar amb 'El petit príncep'»

«Vaig començar amb 'El petit príncep', d'Antoine de Saint-Exupéry, encara que el que més m'ha impactat ha estat 'Buenos días, princesa', de Blue Jeans. Ara m'estic llegint 'Wonder', de R.J. Palacio. M'agrada tant la lectura que mai de bon llibre a mitges. Els llibres m'ajuden a entendre-me dels problemes».

Omaira Laghimich
Estudiant de Grau Superior

«M'encanta el llibre 'El alquimista'»

«Em vaig iniciar amb la lectura amb 'La penya dels tigres', de Thomas Rossini i el que més m'ha encantat va ser 'El alquimista', de Paulo Coelho. El meu llibre de capçalera és 'Tokio Blues, Norwegian Wood', d'Haruki Murakami, però no he pogut acabar 'El perfume', de Patrick Süskind. Llegir és imaginar».

Susana Quifonero
Empresària

«M'agrada llegir perquè aprens coses»

«El primer llibre que vaig llegir va ser 'Joana de Arco', de Mark Twain i el que més m'ha fascinat ha estat 'La amaba', d'Ana Gavaldà. Ara estic amb 'Estranger', d'Albert Camus i el que no he pogut acabar ha estat 'Verónica decide morir', de Paulo Coelho. M'agrada llegir perquè aprens coses».

Óscar Olivella
Mestre d'Educació Especial

«Ara estic amb 'Fellini', de Baxter»

«En el meu cas vaig començar amb el conte 'El polícion de Ulisses' d'Ana María Matute. Però em va atrapar 'Viajes con Charley', de John Steinbeck. Ara estic amb 'Fellini', de John Baxter. Recordo que vaig deixar a mitges 'Ulisses', de James Joyce. Valoro la lectura perquè m'ajuda a veure les coses d'altre manera».

Ullis Camps
Treballador d'hostaleria

«No vaig acabar el llibre sobre 'Titanic'»

«Em vaig posar a llegir amb 'Las aventuras de Tom Sawyer' de Mark Twain. 'El crimen de Cuernavaca', d'Alfredo Garcés en va encantar. A l'actualitat m'estic llegint 'Crimen y Castigo', de Fiódor Dostoiévitx. No vaig acabar el llibre sobre 'Titanic', de James Cameron perquè vaig veure la pel·lícula. La lectura sobre la ment».

Pasqual Calbó i Caldés, els viatges i els sentits

Francesc Florit Nin
Director de la Biblioteca Pública
i Arxivístic de Maó

A la Biblioteca Pública de Maó es conserven documents relatius a Pasqual Calbó, el primer més rellevant de la il·lustració menorquina del XIX. Són cartes pròpies i nòtus, i alguns passaports. Destaca una carta que Calbó va enviar des de l'Havana al seu germà, datada el 14 d'octubre de 1787, una carta pròpia personal, emotiva, on relata les vicissituds i pensaments que passa. Una ullada ràpida als documents fa pensar que la vida de Calbó es va moure entre viatges. Però només en va fer dos. Aquests dos viatges són el motiu de l'exposició «Pasqual Calbó: els viatges i els sentits» que es pot visitar a la Biblioteca Pública de Maó fins el 25 de maig.

Els viatges han conformat la diversitat de mirades sobre el món, perquè el viatge transforma, és l'esperit del coneixement, amplia horitzons i provoca expectatives. Però també el viatge pot ser una fugida cap a altres realitats quan la vivència es fa desoladora. El primer viatge va del 1770 al 1780, en un gran tour de formació per Europa. El segon, entre 1787 i 1790, i el portarà a Amèrica. Aquests dos viatges marquen la seva vida i la seva obra.

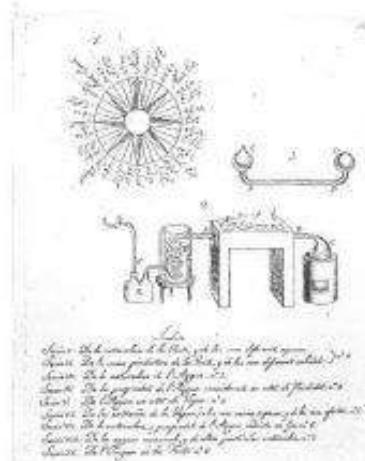
Els viatges de Calbó assenyalen també dues expectatives distintes. El de joventut és el viatge de l'esperit, de l'home il·lustrat, que se'n va a aprendre de les civilitzacions clàssiques el gran coneixement del món antic. El de maduresa és el viatge del sentiment, el de l'home premonit, que se'n va per a rebre nous signes, de descobriments de nous mons. El primer es regia per l'aprenentatge i la norma; el segon per l'experiència i la recerca. El primer el formarà en història neoclàssica, el segon el conduirà cap a la sensibilitat preromàntica i costumista.

Calbó neix en un carrer a quatre passes d'un port en continu moviment de naus que solapen i amaraen carregats de noves mercaderies i d'idees noves. Menorca, al XVIII, és una illa que envia els fills de la burgesia enriquida amb el comerç marítim a estudiar a l'estranger, a formar-se a les grans ciutats de França, Itàlia o Àustria. En una Menorca oberta al món, Calbó, el primer que va aprendre és veure com els vaixelles mercants del port de Maó connectaven la península amb els pols europeus capdavanters de l'art i la ciència.

Amb 17 anys, ateses les seves excepcions qualitat, Calbó és enviat, per recomanació del seu mestre de dibuix Giuseppe Chiesa, a estudiar a Itàlia, el bressol de la cultura europea. Primer, a l'Acadèmia de Belles Arts de Venècia, llavors, a l'Acadèmia de França a Roma i, finalment, a la Galeria Imperial d'Art de Viena. Va tenir el que qualsevol artista jove desitjava: una instrucció de primer ordre

Vista del port 1770. BIBLIOTECA PÚBLICA DE MAÓ

Tractat científic Index de física PC215. MUSEU DE MENORCA

al costat de pintors de primera fila durant una dècada. Era el moment del retorn al lloc clàssic grecolatí, reivindicat com a model. Però Calbó va renunciar a exercir de dibuixant de la cort imperial de Viena quatre mesos després de ser nomenat. Se li atorguen els salons per tornar a Menorca. El 27 d'agost de 1779, el príncep Kaunitz es dirigeix a Calbó amb aquestes paraules: «Sé jo qui vol que deixeu tota dedicació mentre no hagi passat del tot aquesta passió d'estrany que ara us nomena i l'efecte d'haver dedicat massa temps i l'home estat massa escarmentat amb alguns problemes d'aquesta hipò-

tesa cap a Amèrica. L'experiència americana passa primer a l'Havana, després a Nova Orleans i finalment a Santo Domingo. No sabem els motius d'aquest viatge, però, probablement, Calbó buscava nous estímuls i aire nou per al seu estat d'ànim melancòlic que arrossegava des de la seva estada a Roma. Podríem aventurar que el viatge era provocat per una inquietud de l'esperit en un dubte sentit intel·lectual i físic. A Amèrica, l'estil de Calbó canviaria. Pintarà paisatges i escenes de la vida quotidiana, amb una sensibilitat que s'anirà al seu temps. Però tal com va dir Séneca al seu deixeble Lucili:

«Per què vols viatjar, anar-te'n tan lluny, si vagis on vagis sempre aniràs amb tu mateix?». Com totes les il·lucions, no val tant el destí com el camí recorregut, ple de saviesa. Calbó venia d'Ílles: s'omple a la seva itàlica, a l'illa, ple després i de sempre nou.

Des de l'Havana, Calbó explica uns fets reveladors de la seva sensibilitat. Mentre dibuixava unes vistes de la ciutat, «una part

qui per semblances diré com a l'altra banda de Maó i és com una vil·la», uns guardes el van detenir i el van conduir davant del governador acusant d'espia. Calbó no va trobar convenient explicar al governador «la gran diferència que hi ha de fer vistes o perspectives amb la de fer plans». Fer vistes és a dir paisatisme, no era una cosa gens com aleshores, ja que el paisatisme com a gènere autònom es va produir a partir de la primera dècada del XIX. El governador no ho hauria entès. Calbó ja intueix, dues dècades abans, el sentit del paisatge com a motiu amb sentit propi i que esdevindrà amb el Romanticisme. El descobriment del paisatge com a motiu pictòric central va estar íntimament lligat al viatge, perquè només quan la mirada es sorprenia s'obria el seu replec i esdevia tems plàstic amb valors intrínsecs. A Amèrica Calbó pintarà les obres probablement més originals de la seva producció, obres que observen la vida quotidiana de persones anònimes i que prefiguren el gust del costumisme. A Menorca desenvoluparà aquests temes en uns dibuixos deliciosos sobre costums i oficis.

Al segle XVIII, el viatge des de Menorca sempre

Fragment. COLECCIÓN FUNDACIÓN ELIADO

condria que us consumís. Des dels temes fa pensar que Calbó patia una mena de depressió, estat d'ànim que serà propi de l'esperit romàntic que ja es configura.

De retorn a Menorca, Calbó hi passa set anys fins que festa de 1787 comença el segon viatge, ara cap a Amèrica. L'experiència americana passa primer a l'Havana, després a Nova Orleans i finalment a Santo Domingo. No sabem els motius d'aquest viatge, però, probablement, Calbó buscava nous estímuls i aire nou per al seu estat d'ànim melancòlic que arrossegava des de la seva estada a Roma. Podríem aventurar que el viatge era provocat per una inquietud de l'esperit en un dubte sentit intel·lectual i físic. A Amèrica, l'estil de Calbó canviaria. Pintarà paisatges i escenes de la vida quotidiana, amb una sensibilitat que s'anirà al seu temps. Però tal com va dir Séneca al seu deixeble Lucili:

era mar enllà, una travessia sense veure que hi ha enllà, cap al món desconegut. Calbó surt de la zona de confort quan s'embarca. La Menorca nativa és el territori familiar i protector. El viatge és ple d'incerteses, propi de la interrogació, palanca del coneixement. En els dos viatges de Calbó hi ha el retorn, de apropiació familiar, amara de nostàlgia preromàntica. El desig és tornar a casa, el viatge condicionat per alguna frustració, com si el viatge no complís l'objecte perseguit. Però, mentrestant, l'experiència del viatge s'ha transformat. Ha conformat. Però el perfil del viatge també aporta la vivència necessària d'un aprofundiment interior naufragant dins la consciència, l'interior laboratori de la saviesa. Entre el viatge homeric d'Ílides a l'Odíssea, itinerari per al coneixement, al viatge modern de l'Ílides de Joyce, itinerari de vagareig i estranyament abocat al temps líquid d'Oulipo, se situa potser Pasqual Calbó, entre els dos extrems, havent de l'atracció exòtica i fugida de la realitat del turisme modern.

SONDEO | El diez por ciento de usuarios responde a una encuesta de satisfacción

La Biblioteca de Maó pregunta a sus lectores

LUIS VENGÉS

El perfil mayoritario de los usuarios de la Biblioteca de Maó es el de una mujer de entre treinta y sesenta años, que conoce el servicio bibliotecario de toda la vida y que acude al centro unas tres veces al mes. Así se desprende de una encuesta que ha llevado a cabo la propia Biblioteca para conocer mejor a sus usuarios y mejorar la calidad de sus instalaciones y servicios.

El sondeo confirma que las mujeres lectoras predominan sobre los hombres. Un 62 por ciento de las personas que acuden a la biblioteca maonesa son mujeres por un 38 por ciento de hombres.

El 69 por ciento de los asiduos a Can Mercadal tienen entre 31 y 60 años. La franja de edad menos interesada en los servicios bibliotecarios, que no solo comprenden los libros y la prensa sino también películas, música y acceso a Internet, son los jóvenes entre catorce y treinta años.

De acuerdo con las observaciones sobre la encuesta que efectuó Francesc Florit Nin, director de la

biblioteca, no se aprecian diferencias significativas en las respuestas según el sexo o la edad. En cualquier caso, son los mayores quienes efectúan una mejor valoración de los servicios y los jóvenes son los más críticos.

SILENCIO

La valoración que se hace de la biblioteca es alta o muy alta en cuanto a equipamiento y servicios. Todos los indicadores son positivos (por encima de los 2,5 puntos sobre 5) en todas las edades. En conjunto la valoración de las instalaciones es de 4,03.

El silencio es el indicativo peor valorado aunque su puntuación es de 3,82. La causa es que la zona infantil no está aislada de la zona de lectura de los adultos lo que ha producido algunas quejas. Florit Nin apunta que la solución sería poner una puerta de separación entre las dos zonas.

La valoración de los servicios recibe una puntuación de 3,94 sobre 5. En términos académicos será un notable alto, un 78. El aspecto más apreciado es el servicio de préstamos con 4,59 puntos. El peor

Frecuencia de uso

Motivos de uso

398 personas han respondido a una encuesta que consta de 15 preguntas

Un total de 398 personas, el diez por ciento de los usuarios activos de la biblioteca, han respondido a la encuesta que se ha hecho en formato electrónico, a través de una aplicación informática.

El sondeo consta de quince preguntas, tres de ellas abiertas, que comprenden casi todos los indicadores que se pueden analizar: desde los servicios prestados hasta las condiciones del equipamiento, pa-

sando por las preferencias de los usuarios.

El objetivo era, según el director del centro, Francesc Florit Nin, medir el grado de satisfacción de los usuarios, conocer sus perfiles y recoger información sobre el uso de los servicios. Esta información servirá para mejorar la calidad del servicio.

La anterior encuesta a los usuarios se hizo en 2013 y respondieron 84 personas.

valorado es el servicio de reprografía, con un 3,66.

Solo un 16 por ciento de los encuestados demanda una ampliación de los horarios de apertura. Las peticiones comprenden abrir antes o cerrar más tarde, la apertura en las tardes de los sábados, la posibilidad de no cerrar los mediodías o que en verano se amplíe el horario de la biblioteca.

Florit Nin señala al respecto que los horarios se establecen en función de la disponibilidad de personal. La Biblioteca de Maó precisa de un mínimo de tres personas para abrir y cuando hay bajas o vacaciones se han de ajustar los horarios.

COM VALOREN LA BIBLIOTECA ELS CIUTADANS

Francesc Florit Nils
Director de la
Biblioteca Pública
de Maó

Cada cert temps les institucions han de realitzar una avaluació valoració dels serveis que presta per tal de millorar-los. Entre octubre i novembre de 2016 l'equip de la Biblioteca Pública de Maó van realitzar un DAFO per analitzar la situació interna. Aquesta eina ens va ajudar a identificar els problemes a resoldre. Els resultats d'aquesta anàlisi es van incorporar al Pla Estratègic de la Biblioteca 2016-2017. Tanmateix, l'avaluació que es va realitzar es referia a l'organització interna feta per les persones que hi treballen. En canvi, per tant, una valoració externa, és a dir la que fan els usuaris, que ha de ser l'indicador clau per a una avaluació del nostre servei públic com a biblioteca. I açò s'ha fet per mitjà d'una enquesta de satisfacció als usuaris.

➡ **ALTRAMENT** la biblioteca està dotada d'un sistema virtual i en paper perquè els usuaris puguin fer queixes o peticions que també és un indicador d'avaluació. Un altre indicador molt útil són les estadístiques que cada any extreiem del programa de gestió informàtica on queden reflectits molts aspectes numèrics respecte els préstecs, l'ús d'internet, les adquisicions, les visites, les consultes, etc.

El 2013 es va realitzar una enquesta de satisfacció a la biblioteca a partir d'una mostra de 84 entrevistes. Ara era necessari actualitzar-la. Una enquesta que hem realitzat el 2017 s'ha fet amb una aplicació informàtica, la qual cosa ha permès d'arribar a més usuaris i per tant ampliar-ne la mostra. S'ha realitzat 398 enquestes. Això suposa un 10 per cent dels usuaris actius de la biblioteca i per tant un percentatge alt perquè els resultats siguin altament fiables. L'enquesta consta de 15 preguntes, 3 de les quals són obertes. Aquestes gaudeixen dels indicadors que es poden analitzar des dels serveis prestats fins a les condicions de l'equipament, passant per les preferències dels usuaris. L'objectiu de l'enquesta és mesurar el grau de satisfacció dels usuaris, conèixer-ne el divers

perfil i recollir informació sobre l'ús dels serveis, a més de les seves opinions obertes. Una de les preguntes més útils pot ser la darrera, on es fan peticions, opinions, suggeriments o millores. En total han estat 88 aportacions.

➡ **EL PERFIL MITJÀ** de persona de la Biblioteca Pública de Maó és una dona amb el carter d'usuària, de mitjana edat, entre 30 i 60 anys, que coneix la biblioteca de tota la vida i que ve unes tres vegades al mes sobretot per llegir i fer préstecs. Sol venir al final dels capvespres i en general està satisfeta amb l'horari actual. Aquesta dona fa una valoració alta

catives en les respostes segons el gènere i segons les edats. Però podem dir que conté més major valoració es fa de la biblioteca. En canvi els joves expressen posicions més crítiques.

La valoració que es fa de la biblioteca és alta i molt alta en l'equipament i en els serveis. Tots els indicadors són positius en totes les edats. En conjunt la valoració de les instal·lacions és de 8 punts. El silenci és el menys valorat, tot i que és un 7,5. La causa és que la zona infantil no està aïllada de la zona de lectura d'adults i a vegades hi ha hagut queixes. La valoració dels serveis rep una puntuació de 7,9 punts en global, és a dir un notable alt en termes acadèmics. L'item més valorat és el servei de préstec (9,2). El menys valorat és el servei de reprogramació, amb un 7,2.

De les suggerències rebudes a la pregunta 15 es desprèn que la biblioteca atén de forma àgil les demandes suggerides pels usuaris. Moltes d'aquestes opinions ja són aïllades per la qual cosa pensam que simplement no es coneixen. D'altres suggerències són difícils de dur a terme a la nostra biblioteca per la infraestructura que tenim o per la manca de personal disponible. Altres són bones idees que es poden recollir en una propera programació.

Serveis	Mitjana
Préstec	9.2
Autopréstec	8.8
Interbibliotecari	8.1
Diària i revistes	8.1
Desiderats	7.7
Préstec e-readers	7.4
Reprogramació	7.2
TIC	7.5
Activitats infantils	8.0
Activitats adults	7.9
Fons audiovisual	7.6
Sala infantil	8.2
Sala d'actes	7.8
Web	7.7
Facebook	7.3
Mitjana global	7.9

Indicador	Mitjana
Il·luminació	8.8
Temperatura	8.3
Neteja	8.6
Silenci	7.5
Comoditat	7.8
Dis. taules	7.8
Senyalització	7.9
Mitjana total	8.0

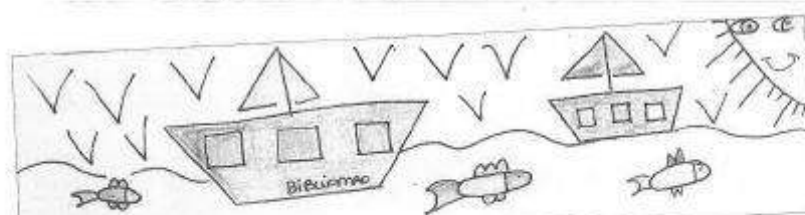
La valoració que es fa de la biblioteca és alta i molt alta en l'equipament i en els serveis

tant dels les instal·lacions i els equipaments com dels serveis de la biblioteca. Normalment troba el que cerca i en cas de no trobar-ho gairebé sempre li han donat una alternativa. Considera que l'atenció rebuda és excel·lent o molt bona. Sol estar informada sobretot per la nostra web i pels correus electrònics rebuts, i en menor mesura per la premsa. La franja d'edat a la qual costa més d'arribar (o que arriba) és el de la joventut entre els 14 i els 30 anys. La gent major sol venir més els matins que no a les tardes. No s'aprecien diferències signifi-

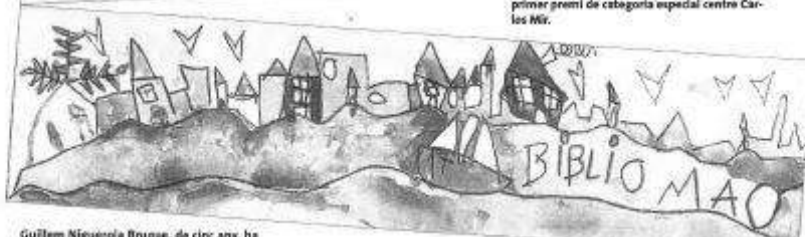
cança dues tardes. L'ideal de tota biblioteca és obrir tant com es pugui. Però això depèn de la disponibilitat del personal necessari. La nostra biblioteca necessita un mínim de tres persones per a obrir. Quan hi ha baixes, o quan hi ha vacances, s'han de fer uns calendaris d'atenció i d'obertura al públic i per manca de personal ens veiem obligats a restringir-lo.

Tot i que la valoració que fan els usuaris és molt positiva, el propòsit de la Biblioteca Pública de Maó és millorar la qualitat de l'equipament i del seus serveis.

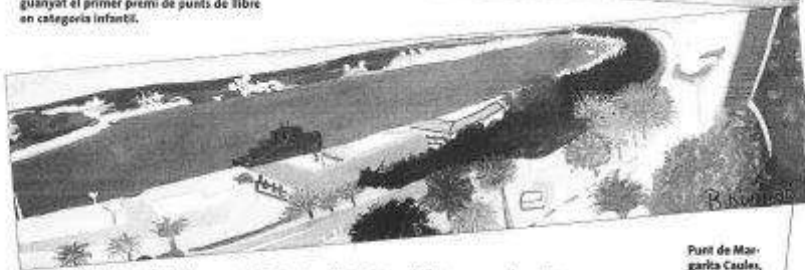
Mira Menorca

El marca-pàgines de Sara López, guanyador del primer premi de categoria especial centre Carlos Mir.

Guillem Niquens Braque, de cinc anys, ha guanyat el primer premi de punts de llibre en categoria infantil.

Aquesta vista del port de Maó en un punt de llibre obra d'Alinhos Reyes, de disset anys, que ha resultat la guanyadora del primer premi en la categoria d'adults (majors de disset anys). • FOTOS OLIVIA ANDREU

Punt de Margarita Caules, guanyadora en la categoria juvenil.

Els millors punts de llibre de Maó

► La Biblioteca Pública entrega els premis als guanyadors del concurs de Sant Jordi

LLN

Un total de 285 joves provinents de molts centres educatius van participar en el Setè concurs de Punts de Llibre que organitza la

Biblioteca Pública de Maó amb motiu de la festa de Sant Jordi i ahir es va procedir a l'entrega de premis als onze guanyadors.

A la categoria infantil, fins a dotze anys, els guanyadors van

En guanyadors dels primers premis amb els membres del jurat.

ser: Guillem Niquens Braque, de cinc anys; Carlota Villalonga, de dotze i Helena Melà Carreras, de vuit.

Margarita Caules Mascarell, de

setze anys, va ser la primera classificada en la categoria juvenil (de tretze a setze anys), seguida per Nina Barber Gallart i Neus Melà Torres, les dues també de setze

anys.

Quant a la categoria d'adults, per a estudiants de més de disset anys, la guanyadora va ser Alinhos Reyes, seguida per Teresa Caules Romero i Manuel Martín Al modó var, tots tres de disset anys.

Sara López i Raulo Ogarra van ser, per aquest ordre, els dos guanyadors de la categoria especial Centre Carlos Mir.

El jurat va estar format per Francesc Florit, Xec Coll, Antònia Cardona, Anna Fernández, Miquel Llinàs i Andrés Moll. Per a concedir el premi es va fer un sistema de puntuació de cada un dels jurats.

Els punts de llibre presentats s'exposen a la entrada de la Biblioteca Pública de Maó i donen vida i color a un punt de frescor i imaginació a un espai que vol ser una celebració de l'art de la lectura i dels llibres per a lectors i lectores de totes les edats.

El valor virtual de la Biblioteca de Maó és de 4,5 vegades su gastu

LLX

La Biblioteca de Maó té un cost anual de 487.633 euros, però estima que el valor de los servicios que presta tienen un valor muy superior que cuantifica en 2.214.326 euros.

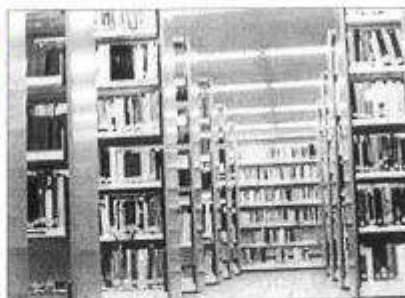
Para hacer estos cálculos se ha basado en el estudio «El valor de las bibliotecas», efectuado por la Comunidad Foral de Navarra.

Francesc Florit Nin, director de Can Mercadal, ha adoptado la misma herramienta de cálculo y el resultado que obtiene es que por

cada euro que se ha gastado por persona se han retomado 4,54 en valor económico.

Para efectuar esta estimación se introducen las cifras de gasto de la biblioteca (personal, edificio, adquisiciones, etcétera) y a continuación los datos estadísticos de su actividad (número de visitantes, préstamos, sesiones de internet, actividades, etcétera). Como resultado la calculadora ofrece un indicador considerado como el retorno de la inversión económica realizada.

El desglose de los gastos anuales de la Biblioteca indica que la

La Biblioteca prestó el año pasado 42.195 libros. © FOTO ARCHIVO

período de personal se lleva 309.282 euros, la adquisición suman 36.041 y el resto de gastos totales 142.210. En cuanto a los usuarios, jun-

do también como base los datos de 2016, la Biblioteca de Maó tiene 115.195 visitantes al año y prestó 42.195 libros, 23.856 DVDs y 1.489 discos.

El valor diario de los servicios a cada usuario es de 135,95 euros

El cálculo ofrece también una valoración económica de los servicios que un usuario de biblioteca puede hacer uso a lo largo del día en el edificio de Can Mercadal. A medida que se introducen los datos de uso la herramienta asigna el valor que este servicio tendría de acuerdo al método de asignación de precios de mercado. La cantidad final que arroja la calculadora, que en el caso de Maó es de 135,95 euros, sería el coste para el usuario si tuviera que adquirir los servicios fuera de la biblioteca.

44 | MENORCA • El Diari | L'edició de dijous de 2017

Personas.com

YOLANDA CARRETERO | Dibuixant

● Vaig néixer l'any 1980 a Castell ● Tenc afició des de molt petita a dibuixar i pintar ● De petita vaig estudiar pintura a l'Ateneu Municipal amb Francesc Calvet ● Soc mestre de dibuix al Pasqual Calbó ● M'agrada molt llegir

«Els contes han de tenir un missatge»

Lluís Vergés

Aquest mes de juny Yolanda Carretero exposa a la Biblioteca de Maó, dins el marc d'Il·lustranda. La seva anterior exposició va ser l'any passat a

Maïorca i eren pintures. Parlem de la seva tasca artística.

Va seguir estudiant Belles Arts després d'anar amb en Cabet?

— Sí, vaig estudiar-les a la Universitat de Sant Jordi i després vaig fer il·lustració a la Llotja, però no vaig acabar per motius de feina.

Yolanda Carretero amb els seus treballs exposats a la Biblioteca. — CRISTINA VIGUERA

Quina?

— Professora a un batxillerat artístic de Palma. Allà vaig descobrir que la docència és molt maca.

Quins àmbits artístics toca?

— M'agrada la pintura i la il·lustració. En aquest darrer camp el que més m'agrada és el dibuix per a infants.

És fàcil dibuixar per als nens?

— Els infants són molt crítics i a la vegada no és tan fàcil arruïnar-los.

Per què?

— En el món de l'art hi ha corrents i els nens tenen aquella dolçor de poder saber el que està bé i no està bé. És un públic molt interessant.

Amb il·lustracions va explicar el que és el comerç just.

— Sí. Vaig col·laborar amb en Miquel Àngel Maria, que és un escriptor molt bo, per tractar aquest tema en un conte.

Quines altres coses que ha fet destacaria?

— El conte de Pretty Ballerines per Ursula Mascare. Sóc totalment autora d'un llibre que es diu «El caragol que va perdre la seva casa» que es va publicar l'any passat però que vaig escriure quan tenia vint anys i vaig tenir nebots. Tinc un llibre d'esbossos dels meus viatges i he fet samarretes per Pou Nou, entre d'altres coses.

Quins són els seus il·lustradors favorits?

— Uff... Arthur Rackham, que és un dels pioners, Mercè Llimona i tots el que edita Barbara Fiori... Hi ha molta, molta gent que m'ha influenciat.

Què considera que ha de ser un conte?

— Has d'arribar amb un missatge. Els nens han d'aprendre d'allò que llegelen. Has de fer-los riure, però també donar-los quelcom més, un punt de metàfora, una clau...

PREMIOS «ILLA DE MENORCA» | Juan de Dios Prado gana en la categoría de narrativa, género en el que Elsa Pons triunfó en la sección para menores de 25 años. En poesía, venció Francesca Morro

Literatura con sabor menorquín

RUBÉN P. ATIENZA

Los premios «Illa de Menorca» 2017 de narración corta y poesía ya tienen ganadores. La Biblioteca de Maó acogió ayer la ceremonia de entrega de este certamen que organiza «El Diari» para el que cuenta con la colaboración y el patrocinio del departamento de Cultura del Consell Insular, CaixaBank y Endesa.

El periodista Lluís Vergés se encargó de leer las actas del jurado, del que ha formado parte, para dar a conocer el nombre de los triunfadores de un certamen que este año ha conseguido una magnífica participación, con un centenar de obras a concurso. En el apartado de narrativa, el primer premio, dotado con 800 euros, fue a parar a manos de Juan de Dios Prado Lliteras, autor de «Cartones», un texto escrito en castellano que narra la historia de un hombre ya veterano que comprobaba cómo ha cambiado con el paso del tiempo la Ciudadela de su juventud.

El jurado entregó el segundo premio (300 euros) de esa categoría a Raymonde Calbo Laffite por la obra «El misteri de Son Arístu». Mientras que en el apartado de autores menores de 25 años, el reconocimiento (300 euros) recayó en la autora Elsa Pons Vilabona por «Tres dames». Las tres obras citadas, junto a las seleccionadas como finalistas, firmadas por Josep Massanés, Maria Milanova i Vila-Abadal, Jona Maria Garau Sobrinho e Josune Arriaran Mas, serán publicadas en un libro que editarán los promotores del premio.

En lo que se refiere al certamen poético, el máximo recono-

Foto de familia de los triunfadores, miembros del jurado, organizadores y patrocinadores, ayer en la Biblioteca de Maó. - FOTOS JAVIER COLL

El Conseller Miquel Àngel Maria junto al escritor Juan de Dios Prado.

Las cinco obras ganadoras será editadas en un volumen junto a las de los finalistas

El acto, que se encargó de abrir el editor del «El Diari», Josep Pons Praga, contó también con la colaboración en la entrega de premios de Tòfol Mus en representación de CaixaBank, el director de Endesa en Menorca Manuel Vidal, y el conseller de Cultura, Miquel Àngel Maria, quien se encargó de pronunciar el discurso de clausura de esta nueva edición de los premios.

El valor de las poesías de Anna Paner Anglada, Marta Camarisa Mercadal y Nòria Valtverdú, que como finalistas también aparecerán en volumen que se editará próximamente.

El acto, que se encargó de abrir el editor del «El Diari», Josep Pons Praga, contó también con la colaboración en la entrega de premios de Tòfol Mus en representación de CaixaBank, el director de Endesa en Menorca Manuel Vidal, y el conseller de Cultura, Miquel Àngel Maria, quien se encargó de pronunciar el discurso de clausura de esta nueva edición de los premios.

Pedro J. Bosch aboga por un periodismo riguroso y reflexivo

GABRIEL MORIÑO

Lleva la tricolora de 53 años publicando para «El Diari». Con permiso de las revistas «Oculares», el amicalismo y la creación literaria en general ocupan un lugar destacado entre los quehaceres cotidianos del médico oftalmólogo, escritor y articulista Pedro J. Bosch.

Y fue ayer, en el acto de entrega de los premios «Illa de Menorca» 2017 de narración corta y poesía, donde Pedro J. Bosch disecionó con la precisión de

un laser en una operación de miopía el periodismo, viejo oficio tantas veces inmortalizado en el mundo del cine.

En su conferencia titulada «Las musas formigueras», el veterano profesional de la oftalmología desmintió el papel romántico de las musas reduciéndolo a los procesos físico-químicos del cerebro humano.

También destacó por un lado el humor, «la poesía del artículo», y por otro, el rigor en el periodismo. En este sentido, Pedro J. Bosch citó estadísticas en las que se

Pedro J. Bosch, durante su intervención. - FOTO JAVIER COLL

destaca que los jóvenes norteamericanos y europeos obtienen entre el 30 y el 40% de las noticias que leen o miran de Facebook. «Internet en general facilita el populismo porque ofrece una infinidad de plataformas que

revelaban sobre sí mismos», aseguró en el parlamento que pronunció en la Biblioteca Pública de Maó.

«La simplicidad de los mensajes, la falta de argumentación y reflexión así como el imperio de

los eslóganes, son otros de los fantasmas que recorren el mundo informativo», afirmó.

Mención a parte merece la adición que tuvo Pedro J. Bosch a la actual posverdad, eufemismo de la «mentira adornada» de toda la vida. Como ejemplo de este «cancer que corroe el mundo de la información y que tiene una influencia en el devenir político incuestionable», citó el caso del Brexit, en el que «se pronuncia de manera falsa que los británicos daban 350 millones de euros semanales a la Unión Europea».

MODERACIÓN

Además del rigor informativo y de las argumentaciones fundamentadas, el galeno apeló a la moderación como antídoto frente a la virulencia de la posverdad y «simplicidad tuitera» de las redes.

CULTURA & ESPECTÁCULOS

NOVEDAD EDITORIAL La Biblioteca de Maó acoge hoy la presentación de «ExploreM Menorca!», una guía turística escrita por Aina Tur e ilustrada por Andreu Torres diseñada para los más pequeños

La aventura de descubrir la Isla en familia

JOAN PUIG

Entre infantes i nois, nenes i nenes, hi ha moltes coses que els poden interessar. Però quan es tracta de descobrir la nostra illa, els nens i nenes de Menorca són una mica més tímids. És per això que la Biblioteca de Maó ha decidit publicar una guia turística dissenyada per a ells, «ExploreM Menorca!». La guia està dissenyada per a nens i nenes de 6 a 12 anys, i està plena de curiositats i informació sobre la nostra illa. És una guia que els ajudarà a descobrir la nostra illa de manera divertida i interessant.

El resultat és una guia molt interessant i útil, que els ajudarà a descobrir la nostra illa de manera divertida i interessant. És una guia que els ajudarà a descobrir la nostra illa de manera divertida i interessant.

Los protagonistas de «ExploreM Menorca!».

Les guies estan disponibles a la Biblioteca de Maó i a la Biblioteca de Sant Joan de Vilatorrada.

El arqueòleg Andreu Torres se centra en esta guía en el mundo de la ilustración editorial.

La guia de presentació administrativa que està a disposició de la Biblioteca de Maó, el conseller de Cultura Miquel Àngel Noya, quan surt a la llum.

«Heu vist que Aina Tur ja està treballant amb la editorial per donar forma a un projecte que té en ment: una guia infantil del Camí de Cavall. En un moment d'aquesta manera, que quedarà acompanyada de la seva segona edició, la idea s'ha convertit en una guia turística de la nostra illa».

«El projecte és molt interessant, al qual quedaria encantat de contribuir. És una guia que els ajudarà a descobrir la nostra illa de manera divertida i interessant».

«El projecte és molt interessant, al qual quedaria encantat de contribuir. És una guia que els ajudarà a descobrir la nostra illa de manera divertida i interessant».

Tur: «Trabajar para los niños es un reto; esto es un regalo para ellos»

«Heu vist que Aina Tur ja està treballant amb la editorial per donar forma a un projecte que té en ment: una guia infantil del Camí de Cavall. En un moment d'aquesta manera, que quedarà acompanyada de la seva segona edició, la idea s'ha convertit en una guia turística de la nostra illa».

«El projecte és molt interessant, al qual quedaria encantat de contribuir. És una guia que els ajudarà a descobrir la nostra illa de manera divertida i interessant».

«El projecte és molt interessant, al qual quedaria encantat de contribuir. És una guia que els ajudarà a descobrir la nostra illa de manera divertida i interessant».

Les ballarines d'Alba Estudi de Dansa ballen l'origen del cosmos

JOAN PUIG

Les ballarines d'Alba Estudi de Dansa escomunicaran aquest cap de setmana l'origen del cosmos a partir de la mitologia grega. Serà en el festival de final de curs de l'Escola de Maó que oferiran dissabte i diumenge al Teatre Principal.

Unes dues-centes alumnes d'entre 3 i 10 anys prendran part en aquest espectacle que durà per títol «El caos al cosmos» i que està inspirat en la mitologia grega i la seva

concepció de la creació del món. Un treball per al qual s'ha comptat amb la col·laboració dels alumnes de Cultura Clàssica de l'Institut Puigaldà i Caldes, amb la seva professora, Rosa Camps.

Les alumnes d'Alba Sintes interpretaran sobre l'escenari el caos que, segons la tradició grega, va ser l'origen de la Mare Terra o Gaia, l'Orion, la Lluna, que és el sol, així com les muntanyes i les onades del mar i la resta d'elements que es conjuguaren per crear la vida.

Les ballarines mostraran el que han après durant el taller de dansa.

«El projecte és molt interessant, al qual quedaria encantat de contribuir. És una guia que els ajudarà a descobrir la nostra illa de manera divertida i interessant».

«El projecte és molt interessant, al qual quedaria encantat de contribuir. És una guia que els ajudarà a descobrir la nostra illa de manera divertida i interessant».

BREUS

Doble jornada del cicle dedicat a la Reforma Luterana

El Cicle de Conferències de la Reforma Luterana arriba al seu punt àlgid amb dos actes a l'Església Evangèlica de Maó. El primer, demà, a les 20 hores, serà una taula rodona amb la teòloga Joana Ortega, el jesuïta Josep Buades, l'historiador Pere Buades i la presidenta de la Unió d'Esglésies Luteranes de Catalunya, Ruth Gordano. El dissabte, a les 10 hores, un diàleg entre esglésies de Menorca sobre la figura de Luter i la Reforma Protestanta.

19 MEMÒRIA • «Es Diari» • JUEVES, 29 DE JUNIO DE 2017

CULTURA & ESPECTÁCULOS

TEMATICA La Biblioteca Pública des Castell celebra els 50 anys de la seva fundació, la qual va ser possible gràcies a la implicació de Maria Lluïsa Serra quan era la directora de la Casa de Cultura de Maó.

Ahí i avui. Dues imatges amb 50 anys de diferència, la inauguració de 1967 i l'acte de l'aniversari d'ahir, a la biblioteca per a la qual s'ha iniciat la tramitació perquè dugui el nom d'Àngel Ruiz i Pablo. © FOTO JUANJO GÓMEZ

ISAC PONS DE ROSA

Gràcia, dignitat, com avui, però del juny de 1967, quan s'inaugurava la Biblioteca Pública Municipal des Castell. Unes instal·lacions que en el resultat de la iniciativa de la que llavors era la directora de la Casa de Cultura de Maó, Maria Lluïsa Serra.

Avui es celebra el 50è aniversari de la seva biblioteca. Va ser amb un acte institucional que recorda la inauguració d'aquestes dependències, després que ho autoritzés el Ministeri de Educació i Ciència que dirigia Manuel Lora Zamora.

L'acte inaugural va comptar amb la presència del Director General de Archivos y Bibliotecas, Eliseo González Zapatero, que va estar acompanyat pel batle de la localitat, Antonio Pomar Gutiérrez, i

Aniversari i cinc dècades entre llibres

per la mateixa Maria Lluïsa Serra.

Com consta a l'acta del ple municipal del 29 de gener de 1965, va ser la directora de la Casa de Cultura de Maó qui apuntà la «conviniència de fundar a Villa Carlos una Biblioteca Pública, biblioteca que podria ubicar-se en la planta baixa de les Cines Consorciats,

amb porta oberta al carrer i amb local completament independent».

«Evidentment, l'Ajuntament no comptava per ell mateix amb possibilitats suficients, però amb l'ajuda del Ministeri de Educació Nacional seria factible la fundació i cap altre any més adequat que aquest per dur a terme la lli-

beració per complir-se el desig del naixement de l'últim escriptor villacarlino D. Àngel Ruiz i Pablo», consta a l'acta.

Va ser així que l'Ajuntament sol·licità al ministeri l'autorització per a la creació de la biblioteca, tot informant del concepte formalitzat entre la institució municipal i el director de la Biblioteca Pública de Maó, per garantir «el sosteniment i funcionament» de les instal·lacions, tal com consta a l'ordre ministerial del 17 de maig de 1967 que dona el vistiplau a la fundació de la biblioteca, que es va publicar al Boletín Oficial del Estado número 164 de l'11 de juliol d'aquell mateix any.

QUATRE BIBLIOTECES

Aquell 29 de juny es va inaugurar també la Biblioteca Municipal de Ferreries, i just dos dies després se'n

van obrir dues més, les de Benicarló i Sant Lluís. Totes elles van ser impulsades per Maria Lluïsa Serra, figura a la qual es va fer una especial referència durant l'acte d'ahir, en agraïment per la seva implicació amb aquest espai, avui traslladat a unes noves instal·lacions, més grans i més modernes que suposen un salt de qualitat important.

Així mateix, es va recordar el primer bibliotecari, Francisco Díez, qui, durant molts anys, va fer una tasca altruista perquè els veïns des Castell poguessin tenir accés als llibres i a la cultura, com recorda va ahir el batle, Lluís Camps.

A l'acte commemoratiu hi assistí el conseller de Cultura, Miquel Àngel Martí, així com bibliotecàries de diferents pobles de l'Illa i membres de tots els grups municipals de la corporació.

47

Dibujo de la artista que expone, Margarita Espinosa. © FOTO A3

Nueva muestra en Maó del proyecto Il·lustranda

REDA CRIV

La Biblioteca Pública de Maó ha obert una nova exposició, dentro del projecte Il·lustranda, dedicada durant els mesos de juliol a l'obra de la il·lustradora Margarita Espinosa (Bogotá, Colòmbia, 1951). Espinosa és una artista de gran sen-

sibilitat que ha desenvolupat de construir un món imaginari ple de color i fantasia. Junts amb se pareixen a un món de debreu, caler amb se, o's tant d'una banda el nombre de l'obra són: la mostra se pot veure de l'1 de juliol al 15 de juliol a la Biblioteca Pública de Maó i a la Biblioteca Municipal de Ferreries.

Personas.com

MARGARITA ESPINOSA Ilustradora

• Nació en Bogotá, Colombia, en 1975 • Vivo en Menorca desde 2005 • Estoy casada y tengo una hija de 6 años • Trabajo como ilustradora y diseñadora gráfica • Soy una de las participantes de «Ilustranda» en la Biblioteca de Maó.

«Todo lo que transmite algo es arte»

Rubén P. Atienza

El proyecto artístico «Ilustranda» sigue haciendo camino y en julio es el turno de Espinosa para exhibir un repaso a su trayectoria.

¿Cómo definiría su estilo artístico?

— Eso es algo complicado. Yo partía del mundo de la ilustración infantil, pero luego por las circunstancias he ido buscando mi estilo con las cosas que solía ver. Ha sido todo un proceso.

¿Qué tiene más importancia la forma o el color?

Margarita, al frente de su proyecto Caperucita Azul. • FOTO: JESÚS BAZQUE

— Ambas cosas son importantes. Depende de lo que quieras transmitir, porque no es lo mismo la ilustración de un texto que ya te dan a lo que estoy haciendo actualmente, que es más dibujo que ilustración.

¿Qué papel juega la fantasía y la imaginación en su proceso creativo?

— Lo es todo. Se trata siempre de buscar algo diferente, la idea es sacar de mi cabeza todo lo que tengo dentro y no existe en la vida real.

¿Cuál es su principal fuente de inspiración?

— Lo que más me inspira. Es algo que siempre me viene de repente, el papel mismo me va di-

ciendo por dónde tengo que pintar. También me gusta mucho estar al tanto de las nuevas tendencias en el mundo de la ilustración a través de las redes sociales y leo mucho al respecto. El problema es que mis manos no me dan para todo lo que quiero hacer básicamente por falta de tiempo.

Tiene un proyecto en marcha que se llama Caperucita Azul, algo que parece aunar tradición e innovación.

— Si esa es la idea, el azul es el elemento nuevo. «Caperucita Roja» fue de los primeros cuentos que ilustré en Colombia. Para los trabajos de la escuela había que utilizar un seudónimo, y ese fue el que yo elegí.

¿Arte y diseño van de la mano o son campos diferenciados?

— Es un tema complejo. Nos han metido en la cabeza como si el arte solo fueran los grandes pintores. Aunque suene cursi para mí el arte es todo, es algo que está en todas las partes. Y creo que nos han educado a verlo como algo muy exclusivo, y es algo que nos pertenece a todos. Todos tenemos arte dentro. Todo lo que transmite algo es arte.

Personas.com

LAURA MIYASHIRO Ilustradora

• Nació en Buenos Aires en el año 1975 • Mis abuelos son japoneses • Estudié Diseño Gráfico en Argentina • Expongo este mes en la Biblioteca de Maó.

«Aquí, uno se enamora de la Isla o se va»

Lluís Vergés

Conoce Menorca desde 2005 y fijó su residencia aquí hace casi cuatro años. Desde la Isla Llanera, Miyashiro realiza encargos para las más importantes editoriales españolas y también hace

trabajos para algunas empresas locales.

¿Qué tipo de ilustración hace?

— Sobre todo ilustración infantil.

¿Qué presenta en la exposición de la Biblioteca de Maó?

— He hecho una recopilación de mi trabajo. Es una muestra variada que reúne lo más personal y artístico y también algunos encargos.

Miyashiro en la Península de Valdeón, en la Patagonia.

Sus dibujos parecen llenos de ternura y en la exposición de la Biblioteca han destacado su grafismo limpio. ¿Cómo definiría su estilo como ilustradora?

— Es una pregunta muy difícil. Desde una misma cosa puedo definir tu trabajo. Lo que sí puedo decir es que al provenir del

diseño gráfico siempre trabajo pensando mucho la idea que quiero comunicar. Eso está muy presente: el aspecto conceptual está por encima del pictórico, la estética viene después.

¿Su último proyecto?

— Con una amiga hemos creado

Salmonete Design y hemos hecho «Menorca para pintar a lo grande», que es un gran mapa de la isla para que los niños lo puedan colorear.

¿Ha dibujado algún cómic?

— El año pasado hice uno que se llama «Cosas que te pueden pasar en una isla». Empezó como un blog de cosas que me pasaban a mí como extranjera y al final del año pasado me autopublicué.

¿Qué es lo mejor que te puede pasar en la Isla?

— Una de las viñetas del libro es un león. Cuando te quieres ir de la isla hay como un león fuerte que te atrae. Menorca tiene magnetismo. Aquí uno se enamora de la Isla o se va. Es curioso lo que pasa.

¿Siente nostalgia de su país Argentina? No debe ser fácil tener la familia tan lejos...

— A veces lo pienso, la verdad es que me gusta mucho estar aquí. Argentina es un caos total y yo ya me acostumbré a la estabilidad. Me gusta la manera de ser de la gente de acá. Además en Argentina es más complicado que en España vivir de la ilustración.

El Diari • 10 de setembre del 2017
SABADO, 23 DE SEPTIEMBRE DE 2017

AUTONOMIA | El director Francesc Florit Nin considera que la salvaguarda de documentos históricos merece personal propio y unas mejores condiciones

La Biblioteca de Maó reclama un espacio propio para el archivo

PEP MIR

El director de la Biblioteca Pública y Archivo Histórico de Maó, Francesc Florit Nin, ha hecho llegar al Consell la propuesta de constituir un ente autónomo, propio, para conservar y gestionar los documentos de carácter histórico. Este archivo contaría con edificio y personal propio, y se constituiría a modo de archivo central de Menorca.

Florit Nin asegura ser consciente, y así se le ha transmitido, que la falta de suficiente presupuesto es una traba importante para que esta iniciativa pase a ser una realidad. Aún así, la considera una necesidad. En estos momentos, el archivo histórico es atendido por el personal de la biblioteca, no dispone de profesionales en exclusiva. «Hay mucha gente que solicita poder consultar documentos del archivo, vienen cada día, cada día, y tiene que estar bien organizado, el trabajo es inacabable», explica el director.

Además, las dependencias de la biblioteca se han quedado pequeñas. La dirección lleva ya algunos años alquilando un almacén, a cargo de su partida asignada para gastos corrientes, donde guarda parte de la documentación (no la más sensible), este almacén no tiene las condiciones adecuadas.

En una respuesta del Ministerio de Cultura a la senadora Juana Francis Pons Vila, se informa del inicio de un expediente para

La consulta de documentos del archivo es un servicio muy demandado por los investigadores.

El Ministerio de Cultura invierte unos 4 millones en los últimos cinco años

La senadora Juana Francis Pons Vila (PP) ha solicitado al Ministerio la relación de inversiones en patrimonio cultural realizadas en Menorca desde 2012, que rondan los 4 millones. El Museo de Menorca se lleva el grueso, con 2.502.338 euros ejecutados, a los que hay que sumar los 729.000 euros del proyecto de renovación de la museografía,

ahora en marcha. De la Biblioteca, destaca la climatización del archivo, además de operaciones más discretas como la adquisición de 16 tablets (4.206 euros), entre otros. La restauración de la Torre Princesa conllevó una inversión de 361.050 euros, mejoras en Forns de Torelló 3.713 euros y una obra en el Castell de Santa Agueda, 7.660 euros.

la adquisición de muebles compactos para guardar documentos «para atender las necesidades más urgentes». Florit Nin no tiene noticias al respecto, solo afirma que nunca han usado elementos de este tipo. La última inversión significativa del Ministerio en la biblioteca se llevó a cabo en 2015 con un presupuesto de 140.380 euros. En concreto se instaló un sistema de climatización, que controla la temperatura y la humedad, en el propio archivo. Desde 2011 el Gobierno ha invertido en la Biblioteca 304.221 euros.

Cultura 21

La Biblioteca de Maó se une a la familia de 'El Documental del Mes'

REDACCIÓN

La Biblioteca Pública de Maó, con la colaboración de la asociación cultural Comunitat y el Ayuntamiento de Maó, se unirá hoy a la actividad conocida como «El documental del mes», una propuesta de la firma del sector audiovisual Paralell 40 que tiene como objetivo acercar los mejores títulos de ese género cinematográfico, filmados en todo el mundo, al público.

Se trata, por otra parte, de una iniciativa de DocsBarcelona, nacida en el marco del proyecto europeo CinemaNet Europa en 2014. Así, el último miércoles de cada mes, en la sala de actos de la biblioteca se estrenará una película documental internacional «de calidad, sobre temas diversos y actuales», explican desde la biblioteca. De esta forma, Maó será la tercera sede del proyecto en la isla, después de que desde hace algunas temporadas recorra en los municipios de Es Mercadal y Sant Lluís.

Todos los documentales se proyectarán en versión original subtitulada en catalán y las sesiones comenzarán a las 20.30 horas. Por otra parte, desde la biblioteca avanzan que tienen también programadas dos sesiones de cine documental al aire libre a cargo del Ayuntamiento de Maó.

La primera de las proyecciones tendrá lugar esa tarde con «Angry Inuk Omit enfadada», una producción canadiense del año pasado dirigida por la realizadora Alethea Arnaque-Bart. Se trata de un filme que da voz al pueblo inuit para defenderse de los prejuicios culturales que envuelven su particular estilo de vida.

En relación a la filosofía del proyecto «El documental del mes», desde la biblioteca sostienen que «en una sociedad en la que la información se consume como un chupa-chup y la que predomina la infotoxicación, vale la pena ver el trabajo profundo y meditado de periodistas comprometidos».

44 | MENORCA • El Diari | JORDI, 9 DE OCTUBRE DE 2017

Personas.com

Raquel Martín | Ilustradora

• Nació en Barcelona en 1979 • Estudié Medicina y posteriormente Ilustración y compagino las dos actividades • Llevo 4 años residiendo en Menorca • Soy madre de dos hijos y espero otro • Expongo en la Biblioteca de Maó

«Me inspira sobre todo la naturaleza»

Lluís Vergés

Raquel Martín responde a todas las preguntas con una simpática sonrisa en el rostro. La cita es en la Biblioteca Pública de Maó donde ella expone parte de

su obra dentro del programa Ilustrando.

¿Cómo consigue compaginar la práctica de la medicina con su trabajo artístico?

~ Ahora solo hago guardias médicas, de manera que las mañanas puedo dedicarme a tareas creativas y a la familia, que como ves está a punto de crecer

Raquel Martín junto a su exposición en la Biblioteca de Maó.

¿Qué tipo de trabajos de ilustración lleva a cabo?

~ Es muy variado, he hecho desde carótes hasta ilustraciones para algún libro. Gracias a internet tengo encargos que me vienen de Francia, Bélgica, China o cualquier país del mundo. Entre los materiales que expongo figura, por ejemplo, un pequeño libro de actividades sobre la natu-

raleza que me encargó una editorial francesa. También he hecho cosas para una editorial de China. Instagram me está ayudando mucho a darme a conocer.

¿Ha tenido algún encargo en la Isla?

~ Sí, he hecho algunas cosas. Me sorprendió mucho porque no

me lo esperaba. Mi planteamiento era trabajar por la red. He hecho algún cartel para el Ayuntamiento de Maó, para el Teatro Principal, el Consell Insular y alguna cosita más. Estoy muy contenta.

¿Se ha planteado hacer algún libro con su propio guión?

~ De momento no he encontrado ninguna semilla que me inspire. Quizá algún día haga un libro de autor, que ahora están de moda y no necesitan texto. Son solo ilustraciones.

¿Vende también dibujos a través de su página web?

~ Es algo asombroso poder vender mis ilustraciones en todo el mundo. Hay diferentes tiendas de España, Bélgica, Alemania e Inglaterra que están vendiendo dibujos míos.

¿Cómo definiría su estilo?

~ Es un estilo naïf. Me inspira sobre todo en la naturaleza. También las caras de mujer me sirven a menudo de inspiración. He conseguido una simplificación de las imágenes que le dan un aire más ingenuo. A ello me ayuda la técnica del gouache que es la que más empleo, además del bosquejo por ordenador.

La gran figura de Francesc de Borja Moll

SANT DE LA NOSTRA DEVOCIÓ

Francesc Florit Nin
Director de la Biblioteca
Pública de Maó

Aquí fa 19 anys va néixer un dels homes més singulars que ha donat Menorca. Per aquest motiu, aquest any va esdevenir el 10 d'octubre com el dia senyalat al calendari per celebrar-ho. Francesc de Borja Moll és una de les figures que més ha contribuït al redreçament de la nostra cultura. La seva vasta obra científica, la sevaasca ingent i el seu tarannà serè, constant, amable i compromís fan de la seva persona un gegant. No és una hipèrbol: és la constatació rigorosa dels fets.

Aquests dies la Xarxa de Biblioteques de Menorca disposaran a la biblioteca de cada poble un centre d'atenció amb les obres de Francesc de Borja Moll. Es tracta d'una contribució senzilla però carregada d'una intenció poderosa: donar a conèixer la rellevància d'aquest insigne filòleg i editor en el context de festiu, la difusió i l'estructuració d'una de les senyes identitàries del poble de Menorca, la llengua catalana.

La Biblioteca Pública de Maó ofereix dues activitats entorn de la llengua catalana als usuaris de Menorca. Al programa «Vis la Cultura» hi trobaran «El català de Menorca, llengua comuna» i «El Diccionari d'Alcover Moll, una joia lexicogràfica». La primera tracta d'una exposició de nou plafons que es poden muntar

a les aules on s'expliquen vuit documents extrets dels arxius històrics de Menorca i a través dels quals es pot veure l'evolució de la llengua escrita als registres cultes. L'exposició va acompanyada d'una unitat didàctica per a dos nivells: 2r i 4t d'ESO i 1r i 2n de Batxillerat. Amb la segona activitat els alumnes coneixeran l'estructura del diccionari i la seva importància. A més, aprendran a manejar i valorar aquesta important obra.

➔ D'ALTRE BANDA, el Consell Insular de Menorca i l'Ajuntament de Ciutadella amb la col·laboració de la Institució Francesc de Borja Moll, restituiran el bust de F. de B. Moll que al seu dia es va col·locar al pati de Sant Pere del Seminari de la seva ciutat natal. Probablement, el bust que el va arribar a veure no devia saber què robava. Després de l'acte, es farà un itinerari per la Ciutadella que tan bé descriu Moll al primer volum de les seves memòries: «Els meus primers trenta anys».

Unes memòries que, a més de delícies i escrites en un català de Menorca ric i expressiu, n'és senzill, resseguint les mil i una incursions de la seva lluita a favor de la llengua catalana i ens il·luminen de l'abast de la seva tasca. Al fosquet, cap a les 20h, a la sala de Can Victory FIME ha organitzat una tau-

la rodona amb la intervenció de Joan López-Casasnovas, F. Xavier Martín i Josepina Salord sota el títol «F. de B. Moll. Home per la paraula» amb la projecció de fotografies de l'Arxiu d'Imatge i So de Menorca.

D'altra banda enguany la Institució F. de B. Moll anima els centres educatius a participar amb l'activitat «Rescatamolls» que se centra en les

«Rundales Mallorquines» editades per Moll i en el DCVII i que s'adreça als alumnes de segon cicle d'Educació Primària (4t, 5è i 6è) i alumnes d'ESO. L'activitat consisteix a realitzar una lectura de rondalles dins l'aula. Posteriorment es farà la selecció d'una paraula divertida, oblidada, rara, extraordinària que hi aparegui. Un cop s'hagi

seleccionat la paraula, se'n cercarà el significat al Diccionari. Hi haurà molts premis pels guanyadors com lots de rondalles i diccionaris.

Francesc de Borja Moll hauria de ser sant de la nostra devoció pel bé que va fer al poble de Menorca i de les Balears dels Països Catalans i pel llegat que ens va deixar, especialment en la continuïtat. Iniciada per Mossèn Antoni Maria Alcover, i donat de rigor científic d'un dels reculls lexicogràfics més ric i complet que existeixen al món i que ben poques llengües tenen.

MEMÒRIA • Es Diari
JUEVES, 12 DE OCTUBRE DE 2017

Las bibliotecas de Es Castell y Maó se suman a la fiesta de El Día de las Escritoras

REDACCIÓN

El próximo lunes se llevará a cabo, por segundo año consecutivo, la celebración de El Día de las Escritoras. Un acto de homenaje, promovido por la Biblioteca Nacional de España (BNE), la Federación Española de Mujeres Directivas, Ejecutivas, Profesionales y Empresarias (FEDPE) y la Asociación Clásica y Moderna (CyM), concebido para recordar el legado cultural de las escritoras del ámbito hispánico e hispanoamericano y las dificultades que en el pasado impidieron un justo desarrollo y reconocimiento a su labor.

Se trata de una convocatoria a la que se han sumado las bibliotecas públicas de Maó (16 de octubre) y Es Castell (25 de octubre), en ambos lugares a las 20 horas, con la participación en

un acto que consistirá en una lectura de textos escogidos de diversas escritoras en catalán y castellano con voces de autoras locales.

La idea es que cada año los textos giren en torno a un tema que funcione como hilo conductor y vertebrador del acto. En 2017, el tema propuesto es «Mujeres, saber y poder», inspirado en el concepto del empoderamiento femenino.

En Maó, los textos seleccionados para la presente edición pertenecen a autoras como Emilia Pardo Bazán, Victoria Canal (Caterina Albert), Gloria Fuertes, Alejandra Pizamik, Montserrat Roig, Carme Riera, Maria Roldán, Clemençina Anderjaska, Sylvia Plath y Ana María Matute. En Es Castell, se leerán obras de Montserrat Roig, Clemençina Anderjaska, Maria Mercè Marçal y Maite Salord.

Es Diari • 111 NÚMERO
SÁBADO, 14 DE OCTUBRE DE 2017

Local 9

La Justicia revoca el cese de Sánchez Nistal como director de la biblioteca de Maó

Una sentencia afirma que la decisión fue poco fundamentada y obliga a readmitirlo y pagarle atrasos

FELIA SABORET

Tres años después de ser cesado como director de la biblioteca pública de Maó la Justicia ha resarcido a Juan Francisco Sánchez Nistal y ha anulado la resolución del Govern que le apartó del cargo por petición del Consell. Una sentencia de la Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Superior de Justicia de las Illes Balears (TSJIB) declara el derecho de Sánchez Nistal a que la Administración le reponga en el puesto que en la actualidad ocupa Florentín Min, quien a su vez sustituyó a Jaume Gomila, ya a cobrar las retribuciones que ha dejado de percibir desde el 15 de septiembre de 2014, fecha en la que fue cesado después de 27 años en el cargo.

La sentencia no considera suficientemente argumentado el cese. Señala que «el cese en puesto de trabajo de libre designación desarrollado durante un período prolongado, por ejemplo, por más de un año, y no alegados en el caso del señor Sánchez, con un desempeño por más de 27 años, sin que conste episodio anómalo alguno, no hay duda que requiere si cabe una motivación más específica, precisa y de inequívoco significado racional».

Sánchez Nistal descarta reincorporarse porque ahora, con 60 años, piensa ya en la jubilación. No desea poner una cifra a los atra-

Una relación difícil con la exconsellera Maruja Baíllo

El Consell ordenó el cese de Juan Francisco Sánchez Nistal como director de la biblioteca de Maó en septiembre de 2014. La entonces consellera de Cultura Maruja Baíllo, alegó una serie de desavenencias que acabaron en desobediencia por parte del funcionario, por su negativa a abrir el espacio dos días por la tarde durante el verano. Era la punta del iceberg de unas relaciones difíciles entre ambos. Más tarde vinieron las acusaciones de Baíllo de que Sánchez había incurrido en un descontrol en el gasto; según la consellera en 2012 ya se le advirtió porque «había consumido en seis meses todo el presupuesto de un año». Además, compró etiquetas para libros por valor de 37.424 euros dos horas después del cese, según Sánchez, para un proyecto que ya estaba en marcha.

Sánchez Nistal en una imagen de archivo, cuando dirigía la Biblioteca de Maó.

cos que la Administración le tendría que abonar pero sí declaró ayer que el dinero «lo han perdido los ciudadanos», en referencia a sus tres últimos años como funcionario, en los que ha pasado por la IBAP y la delegación de Educación. «He tenido ocasión de conocer a compañeros estupendos, pero he estado cambiando de lugar, sin acabar de integrarme», explica. Para el exdirector de la biblioteca la sentencia del TSJIB si representa una satisfacción personal. «Puede que sea vanidad pero para

ARGUMENTO
«No basta la mera invocación de la pérdida de confianza para explicar el cese»

mi es lo más importante. Yo solo quería hacer mi trabajo lo mejor posible, hablar y negociar, no que me venga todo impuesto», señaló.

Cabe recordar que Sánchez Nistal siempre sostuvo que su cese se debía más a diferencias con la

entonces consellera insular de Cultura, Maruja Baíllo, que a las faltas que se le achacaban. Ahora que el tribunal le da la razón, revocando una sentencia anterior del Juzgado de lo Contencioso-Administrativo número 2 de Palma en la que se denegó su recurso y declarando su readmisión, Sánchez Nistal asegura que «han ganado los trabajadores de la Administración, hay que valorar el oficio y los conocimientos que tenemos».

La sentencia, contra la que se puede presentar recurso de casación, señala que la discrecionalidad que conlleva la libre designación de un funcionario en un cargo «no es absoluta», como tampoco lo son los correspondientes ceses.

Apela a la jurisprudencia existente (sentencia del Tribunal Constitucional 246/2005) y asegura que en el caso del funcionario de Maó

«no basta y ha de considerarse injustificado pues la mera invocación de la pérdida de confianza para explicar el cese de un funcionario público en un puesto de libre designación».

También indica la sentencia del TSJIB que Sánchez Nistal desconocía que en el expediente administrativo abierto en 2014 figurara una propuesta de resolución de la Conselleria balear de Administraciones Públicas y el informe de la Conselleria de Cultura y Educación del Consell, de julio de 2014.

ESCRITORAS PARA TODOS LOS DÍAS

Ana Haro

[illegible]

Con esta afiln nació el Día de las Escrituras, una recordación del legado cultural de los mayas que se celebra el primer lunes de cada 15 de octubre. La Biblioteca Pública de México es una de las sedes que se sumó a esta iniciativa impulsada en 2010 por la Biblioteca Nacional, junto con la Federa-

LIBRE DE DROITS DE REPRODUCTION
AUTRES EN VERSION ORIGINALE

It is the second of these results which is of interest.

David H. Johnson, *University of Nevada*
 1-800-950-2859, 940 Rader Ave., Reno, NV 89502
 HJohnson@cc.unicnv.edu

©2001 PC Culture, Inc. All rights reserved.

En algunos sectores primitivos siguen encajando la literatura escrita por mujeres en una especie de género menor (y de menor sueldo: la brecha salarial salpica todos los campos)

ción Española de Mujeres Directivas, Ejecutivas, Profesionales y Empresarias) y la asociación Clásicas y Modernas. Los objetivos vislumbran y reconocen la literatura escrita por mujeres, a veces relegada a un segundo plano, al plano de lo "femenino", como si aquello no fuera del mismo modo "clásico" que cuando se escribe "los hombres". El medio para esta reivindicación es la segunda edición de creación de nueva la propia obra de creadoras —por si alguien quiere ir pensando su lista— como Teresa de Jesús, Garcilaso Gómez de Arce, Lope de Vega, Juan de Torquemada, Clara Zetkin, María Elvira, Mercedes Serrano, Mercedes Rodoreda, Rosa Cuatrecasas, Carmen Martín Gaité.

➤ TAMBIÉN RESONARON LAS notas en el Acto de Mayo donde, junto a Jorge M. Goyas y Lluís Pellicer y el festejo de costumbres, pudimos leer «Escrituras algunas» de Agustín Martínez, «Resonancia» de Lluís Tàndeu y «Basta, Carolina Abad» de Concha Costa. Al último, siguiendo la estructura de tantas escrituras que quisieron pensar en libertad, por su sencillez me quedo Víctor Català: «Cherentien d'altre», «Cana Favela», «Su Maria Mònte», «Sylvia Plath», «Alexandra Pizarnik», «Montseir Roig», «Carme Riera» y «Maria Ròpols», que conjuntamente dibujan (posible) de muchas, para evocar el deseo de hacer las cosas y de sumergirse en este legado que no acaba, porque los textos continúan reflejando el mundo en sus palabras. Cada vez lo hacen, por suerte, con más dignidad y con más libertad, por

sin otro efecto: menosprecio por parte de algunos críticos del mundo editorial e intelectual. En estos casos primitivos siguen encasillando la literatura escrita por mujeres en una especie de género menor, de menor calidad: la *breve novela* o el *solapito* (los dos compuestos). Pareciera que algunos críticos (que son tan infinitos como los de cualquier otro género) como el espacio intimo, la maternidad y la no maternidad, el sexo y el cuerpo desde la perspectiva femenina, la seducción macho y hembra, la amistad entre mujeres, la homosexualidad femenina, la relación madre e hijo y otros tantos que, por pura conciencia, se eriguen normativamente cuando están tutelados por una autoría, no pudieran ser considerados alta literatura como lo son, por ejemplo, el campo de batalla o la relación amor-odio, para por nombrar algunos autores canónicos de la alta literatura: "masculinista" que ha muy posado/o confundido el adverbio colectivo. Sin duda, ambos visiones son necesarias para comprender de una manera global un arte mundializado y profuso.

La cita sigue siendo necesaria y en Mérida tendrá una segunda parte en la Biblioteca Pública de las Caobas, con actividades por parte de los poetas Achiba Gómez y Ulrica Palacios, el miércoles 25 de octubre a las 20 horas. Opal habrá escrito un poemá todos los días y así cada día no habrá falta de sus versos —mi día de mujer—, recuerda la violencia de género (agresión sexual) durante un tiempo y ¿qué que me he bajado en el futuro, las distancias de género... me bajaré en las casacas y tirapuzos en la literatura que la obra sea el único objeto de la vida. Al menos ya hemos descubierto un camino. Ser con empatía a las mujeres, que la responsabilidad le traiga no se limite a género, ni a raza, ni a clases económicas concretas, sino que crezca y nos agrade a todos.

an@lailadelascriitoras.com

Es Marl • VERSIMILITAT
MARTES, 24 DE OCTUBRE DE 2017

24 D'OCTUBRE, DIA INTERNACIONAL DE LA BIBLIOTECA

PLANS DE LECTURA

Francesc Florit Nin
Director de
la BP de Maó

A ngingé se li escapa que la principal tasca d'una biblioteca és la de promoure la lectura, en totes les seves variables, formats i potencialitats. No cal aquí ara repetir els beneficis de la lectura tant per a l'individu com per la comunitat. Tots els governs moderns posen en marxa plans per fomentar la lectura. En el nostre entorn europeu, aquesta preocupació fa dècades que s'ha implementat en actuacions, però a Espanya, el primer pla de lectura de la nostra història data del 2001, tal com reconeix l'actual ministre del ram en la presentació del document *Plan de fomento de la lectura 2017-2026*. A les Illes Balears, mai s'ha engegat un pla de lectura. Ara l'esborrany del Pla de Cultura del Govern Balear incorpora un futur pla de lectura. Portem per tant un retard molt gran i açò, en part explica per què estem a 13 punts per sota de la mitjana europea en index lector, entre molts d'altres factors que ponderen i pesen són més decisius, com ara l'ensenyament familiar lligat a la seguretat econòmica i el benestar. El 40% dels espanyols no llegeix mai. La mitjana europea se situa entorn un 60% de persones que han llegit un llibre en els últims 12 mesos. Com en altres aspectes, hi ha una notable diferència entre l'Europa del nord i la del sud: Suècia 80%, Finlàndia 75%, Regne Unit 74%, mentre que Portugal 32%, Grècia 45% i Espanya 42%. Tanmateix el nivell lector a Espanya ha anat augmentant gradualment en les darreres dècades.

El foment de la lectura té el seu sentit perquè la lectura (i l'educació) està directament relacionada amb la qualitat de vida. Com més educació i més lectura, millor es viu. També s'estableix l'equació a la inversa: com més benestar, més

es llegirà. Els índexs baixos de lectura són indicadors, però també són símptomes de moltes coses que vivim.

El foment de la lectura es pot abordar des de diversos fronts, que cal diferenciar-los per no mesclar ous amb caragols. Certament que la lectura és una activitat d'oci, però abans és una activitat cognitiva que serveix per a comprendre el món. Per açò una de les principals funcions de l'ensenyament, sinó la bàsica, és la comprensió lectora. La primera actuació a fer en un pla de lectura és una actuació en els centres educatius i en l'entorn familiar, ja que els altres am-

pla lector. El focus d'atenció s'ha de centrar per tant en els agents que, com els mestres i professors, els pares i mares de família i els bibliotecaris, tenen com a tasca encomanada la de desenvolupar la competència lectora dels alumnes, dels fills i dels usuaris i al cap i a la fi la de fer-los llegir per tal d'encomanar-los l'hàbit.

Som partidari tanmateix, més enllà dels seus beneficis, de no divinitzar la lectura. És bo llegir, però hi ha món més enllà dels llibres. Bé és cert que les persones lectores també són les que van al cinema, al teatre, als concerts i visiten els museus... perquè una cosa porta l'altra, i en el seu conjunt conforma un univers actiu de vida cultural. Llegir llegir tothom llegir, encara que sigui el prospecte de la medicina o els missatges de whatsapp. Llegir amb una certa intenció compromesa i amb una certa freqüència és el que ens manca en general a la població espanyola.

Les biblioteques organitzen una gran diversitat d'actuacions per al foment de la lectura, des dels més petits de la casa amb els conta contes fins als adults grans lectors com els clubs de lectura. Tots els formats són vàlids mentre tinguin com a resultat despertar l'amor a la lectura: visites a la biblioteca, presentacions de llibres, tertúlies i conferències, exposicions sobre el món del llibre, premis i concursos, celebracions d'efemèrides, centres d'atenció de temes i autors, presència als mitjans de comunicació, etc.

Per dir a terme aquest propòsit s'inventen els plans de lectura. Però no ens enganyem: només tindran sentit quan sigui assumit pel conjunt de la ciutadania per mitjà de les diverses instàncies públiques i privades. Uns en serem més responsables que d'altres, però tots al capdavant en som responsables. Els plans de lectura de Mèxico, de les Balears, d'Espanya s'han de veure com a eixos vertebradors i cohesionadors de la ciutadania i per tant haurien de tenir rang de prioritat dels governs. Ara veurim.

Llegir amb una certa intenció compromesa i amb una certa freqüència és el que ens manca en general a la població espanyola.

bits, com són les biblioteques, es presenten sempre com a entorn secundari, tot i que les biblioteques no renuncien ni han de renunciar a la «formació lectora».

També és cert que cal donar suport al sector del llibre (editorials, llibreries, traducció...) però s'ha de tenir en compte que es tracta d'empreses que tenen per finalitat vendre llibres, no necessàriament la de fomentar la lectura. Condonar una cosa i l'altra no fa sinó confondre objectius i restar eficàcia a un

Personas.com

SAM GARCÍA Dibujante de cómic

• Nació en Gava en 1978 • Hace cinco años me trasladé a la Isla en busca de tranquilidad • Estoy casado y tengo dos hijos, el segundo nació en Menorca. Viene un tercero • He participado en el proyecto «Ilustranda» con otros siete artistas afincados en la Isla • Tras adentrarme en el mundo literario, busco nuevos retos

«No es fácil vivir de la ilustración»

El historietista posa junto a parte de su obra en la Biblioteca Pública de Maó. Foto: JAVIER COLL

Jose Luis García Llagiles

Es el artista que lleva el ciclo «Ilustranda», que ha llenado de dibujos de autor la Biblioteca Pública de Maó durante el último año. Afincado en Menorca durante el último lustro, Sam García desgana sus objetivos a corto plazo y reconoce que es difícil vivir con el dibujo como única fuente de ingresos.

¿Cómo valora la experiencia de compartir un ciclo de exposiciones con otros ilustradores de la Isla?

—Lo cierto es que todo ha ido muy bien, a lo mayorista ni lo conocía. No sabía que había tantos compañeros de profesión en Menorca y me encontré con ellos y

compartir un mismo espacio ha sido toda una sorpresa.

¿Por qué decidió trasladar su residencia a la Isla?

—Vine porque los alquileres en Barcelona estaban subiendo mucho y porque mi vida social en la ciudad se estaba viendo limitada. Le hablé con mi pareja y decidimos que era una buena opción. Yo tenía un hijo y el segundo nació aquí. Y ahora llega un tercero. Menorca es especial para ellos; para crecer como niños. Tienes la naturaleza al alcance, tienes tranquilidad, tienes las playas... lo cierto es que me arrepiento de haber venido.

¿Es difícil ganarse la vida como ilustrador en la actualidad?

—Fácil no es, eso está claro. Todo depende del trabajo que tengas, pero le doy que mover mucho. A veces estás hasta dos años con

un proyecto. A veces no encuentras editor. Yo he trabajado bastante en tiempos recientes con firmas francesas.

¿Qué diferencia al cómic galo del resto?

—Creo que cada industria y cada país tienen características propias. Por ejemplo, en Japón todo el mundo consume manga, es algo socializado. En Francia ocurre algo similar, aunque yo diría que es un comodín como más político. Creo que es una industria muy adulta, donde se respeta mucho a los autores.

¿Y en España?

—Aquí hay grandes profesionales. Y no se puede escapar la fama: cosechada por obras como Moradels y Filenón o por Ziga y Zape; por citar dos ejemplos.

Me han dicho que uno de sus últimos trabajos tuvo como

protagonista al exfutbolista del Barça Lléon Thuram...

—Sí, es cierto. Me encargaron los dibujos que ilustraban un libro que escribí sobre personajes históricos de raza negra, personas cuyas vidas no se enseñan en los colegios. Fue un reto muy apasionante. Aprendí mucho durante el proceso de dibujo.

¿Cuál ha sido su último proyecto? ¿Cuál será el próximo?

—He estado trabajando con la editorial Delcourt en una colección localizada en tierras birmanas. El próximo? Siempre lo estás buscando, pero me gustaría que fuera una historia escrita y dibujada por mí. Tengo algo preparado, como la continuación de una obra que hice sobre un viaje a París. Nunca estás parado.

¿Cómo fue la experiencia de adentrarse en el mundo literario?

—Muy gratificante. Fui parte de unos cursos de escritura en la Isla y luego lancé una recopilación de relatos. Aprendí mucho en las sesiones y eso dio como resultado la obra publicada. Creo que no será la última experiencia al respecto.

¿Sigue dibujando con el estilo del videojuego Minecraft?

—No, todo acabó cuando Microsoft compró la empresa que lo creó por 2.500 millones de dólares. Sin embargo, he de reconocer que aquel proyecto me ayudó mucho en su momento, pero ya queda bastante lejos. Fue un videojuego que se hizo muy popular y la gente se ponía en contacto conmigo para que los dibujara su propio personaje. Llegué a recibir miles de seguidores en redes sociales como Twitter gracias a este trabajo en concreto. Luego llegó la multinacional y el contacto ya no era el mismo.

Es Diari • 19 DE MARÇ
VIERNES, 10 DE NOVIEMBRE DE 2017

Opinió 17

UNA MENTALITAT OBERTA

MARIA L. SERRA, SEMBLANÇA DE BIBLIOTECÀRIA

Francesc Florit Nin
Director de la Biblioteca
d'Arxius Històrics de Maó

El proper diumenge dia 19 de novembre es commemoraran els 50 anys de la mort de Maria Lluïsa Serra. La Biblioteca Pública de Maó li vol rendir un reconeixement amb la conferència de Margarita Orellana «Semblança de Maria L. Serra» avui dia 10 a les 20 hores. Maria L. Serra només tenia en morir 56 anys. Més jove pot dir-se que una vida molt activa en la cultura i la vida social. Quan Maria L. Serra va entrar com a responsable d'aquesta institució, llavors hi contenia gairebé tot el que avui anomenaríem equipaments culturals de la ciutat de Maó: biblioteca, arxius i museu. Llavors se'n va dir Casa de Cultura i oficialment rebia el nom de Palau de Arxius, Biblioteca i Museu. Maria L. Serra el va dirigir durant 16 anys, entre el 1951 i el 1967. Aquesta concepció de casa de cultura, un lloc on la cultura es viu i es desenvolupa, és una manera de veure la cultura, en certa manera pel·lònica.

La biblioteca era per a ella llavors i ho és encara ara un centre d'atracció per a les persones

tural actual. Un perfil d'amples perspectives: bibliotecària, historiadora-arqueòloga, arxivista, promotora cultural i en definitiva dinamitzadora de la vida comunitària.

Durant la seva llarga etapa de directora de la Biblioteca, Museu i Arxius va adaptar d'activitats la casa. A l'arxius d'oficina conservava els llibres de diaris, els programes de les activitats i un diari, el conjunt dels quals dona una idea prou exacta de la vida cultural que va saber imprimir. A tall d'exemple, durant el 1959 es van organitzar un centenar d'actes: entre conferències, exposicions diverses, projeccions de cinema cultural, moltes audicions musicals, etc. A més d'aquesta activitat, Maria L. Serra s'encarregava del

patrimoni històric, dirigia excavacions en jaciments talaiòtics, donava conferències, assistia a congressos i redactava articles molt diversos a la premsa local i espanyola, i promovia l'extensió bibliotecària als altres pobles de l'illa. De tant en tant anava a Madrid a entrevistar-se amb les autoritats, directors generals, caps de gabinets, per demanar millores en els equipaments que gestionava.

●●UNA ATENCIÓ especial va rebre la Secció Menorquina creada per Maria L. Serra el 1954. Bona part de la cultura menorquina era tractada en totes les conferències, especialment en la celebració del dia del llibre. En són exemples, les conferències sobre «El llibre menorquí» (23/04/53), «El sector menorquí» (23/04/53), «El Servicio de Depósito Legal» (21/04/59), «Los Incunables de la RP de Mallorca» (22/04/61), «Don Francisco Hernández Sanz y su época» (23/04/64), «Estudios arqueológicos en Menorca y su bibliografía» (22/04/65), «La época de Juan Ramón y Ramiro» (23/04/67). Moltes d'aquestes conferències es fien amb motiu d'una exposició al respecte. Al voltant de la secció va creix el setembre de 1955 el Seminario de estudios arqueológicos, que bé podria qualificar d'antecursor de l'actual IME, Institut Menorquí d'Estudis. Més abans de morir-se va organitzar a Menorca el X Congrés Arqueològic Nacional.

Resulta també rellevant per la modestitat del seu plantejament, la gran diversitat d'interessos i de camps del saber que abraçava. La xarxa del conjunt que en dona càrrega en el camp del saber no la fa alta cultura i baixa cultura, i per tant era tan flexible una exposició sobre l'exposició arqueològica de la Corona d'Aragó com la indumentària de la dona menorquina. Era

tan valuosa la música clàssica organitzada per Jovenuts Musicals com les sessions d'audició de jazz. De la mateixa manera es pot dir de la pintura. Entre el 1950 al 1967 va muntar un total de 24 exposicions que van des de pintors més o menys convencionals als més avantguardistes del Grup Menorca (Amalí Bernal, Rijk van Ravens, Ton Orh, Jaume Riballaga) amb la pintura abstracta. Això implicava tenir una mentalitat oberta, gens elitista, amb aires encara avui de difusió popular de la cultura i una energia extraordinària. El seu interès pel món de l'art la va portar a organitzar tot un seguit de sessions de cinema, des de cinema documental cultural fins a pel·lícules d'Oscon Welles i Alfred Hitchcock. Un total de 60 sessions de cinema, amb presentacions i col·loquis que representen més d'un centenar de projeccions entre el 1953 i 1967.

En una nota de premsa del 1955 es comunica que l'horari de la biblioteca és de 4 a 9 del capvespre els dies laborables, però que «si convenia entregar algun llibre a hores distintes de les anunciades, se'n feia cas». En el domicili particular de la directora i se'n feia cas. La nota demostra la implicació personal, més enllà de les seves obligacions com a funcionària.

Va ser una dècada d'exploració de la Casa de Cultura sota la direcció de Maria L. Serra. Llavors, del 1968 al 1975 la Casa de Cultura va passar sense pena ni glòria fins que el dimarts 25 de febrer de 1975 el delegat provincial del Ministeri per mitjà d'un telegrama s'ordena el tancament immediat de l'edifici «dado el estado de ruina del mismo». I va estar tancat dos anys. L'any 1971 Maria L. Serra ja va marcar la ruta per la qual ho de seguida tot equipament públic dedicat a la cultura, és a dir, ser vehicular de la comunitat de ciutadans a la qual serveix.

19 | MENORCA • «Es Diari» | VIERNES, 10 DE NOVIEMBRE DE 2017

CULTURA & ESPECTÁCULOS

POLIFACÈTICA • El Consell i altres institucions reten homenatge a la arqueòloga i bibliotecària amb la programació de conferències i exposicions

Mig segle sense Maria Lluïsa Serra Benabre

Gabriel Moreno

Enguany es compleixen 50 anys de la mort de l'arqueòloga, investigadora, bibliotecària, arxivista i conservadora Maria Lluïsa Serra Benabre i per commemorar aquesta efemèride s'han organitzat dos del Consell de Menorca i altres institucions diferents activitats com a homenatge a la seva figura i trajectòria.

Des del món acadèmic es destaca que la seva abrupta desaparició amb només 56 anys va truncar la carrera professional d'una dona que tenia unes inquietuds i estenositats socials en el seu temps.

La maresca Serra Benabre, que va cursar estudis de Filosofia i Lletres a la Universitat de Barcelona a una edat en la que la majoria de les dones de la seva època ja havien format una família amb descendència, va ser nomenada l'any 1951 directora de la Casa de Cultura de Maó, institu-

Va ser nomenada Filla Il·lustre de Maó l'any 1971.

Programa

Avui

► A les 20 h, conferència a càrrec de la presidenta de l'Institut Menorquí d'Estudis, Margarita Orellana, i la Biblioteca Pública de Maó.

Sense data

► Exposició de les obres de Maria Lluïsa Serra a les biblioteques de la Xarxa de Biblioteques.

Fins al 31 de desembre

► Exposició sobre el seu llibre fotogràfic «Arxius d'imatges i So del Consell de Menorca».

Sense data

► Exposició del seu llibre fotogràfic als canals de YouTube i Vimeo de l'Arxius d'imatges i So del Consell de Menorca.

ció que llavors incloïa la Biblioteca, el Museu Provincial i l'Arxius Històric de la ciutat.

El treball de la seva obra destaquen que la seva tasca de recerca sobre la història i arqueologia de Menorca és «immensa», deixant publicats un gran nombre de textos. En la seva vessant d'arqueologia va participar i dirigir nombroses excavacions de l'època talaiòtica, com són Talatí, Son Gallar o la mateixa Naveta des Tudons o en les basíliques paleocristianes de Menorca, amb especial incidència en les de Fornàs de Torrelló i l'illa del Rei. Altres de les seves grans aportacions en aquest camp va ser l'organització a Menorca el 1967 del X Congrés Arqueològic Nacional.

Promoció de la lectura

També va organitzar l'Arxius Històric de Maó i d'altres de l'illa. Va dinamitzar la biblioteca d'aquesta població amb nombroses activitats culturals. De fet, va impulsar la lectura amb la creació de la xarxa de biblioteques municipals.

En reconeixement a aquesta gran tasca cultural, va ser nomenada Filla Il·lustre de Maó l'any 1971 i, en 2011, coincidint amb el centenari del seu naixement, el Consell de Menorca li concedí a títol pòstum, la Taula d'Or. Els seus arxius personals demostren que era aficionada a la fotografia i a viatjar pel món per documentar-se en les seves investigacions.

Avui es compleixen **50 anys** de la seva mort

NOTICIA DEL DIA • Es Dillat
NOU, 18 DE NOVENBRE DE 2017

EL BUIT QUE DEIXÀ MARIA LLUÏSA SERRA

Joana M. Garau
Sobrina
Bibliotecària i
arxivista

El 1967 va ser un any força intens per a Maria Lluïsa Serra. Aconseguint que a l'abril se celebrés a Menorca el X Congrés Arqueològic Nacional. Durant l'estiu inaugurà les biblioteques des Castell, Ferreries i Sant Lluís i dotà d'un nou local la des Mercadal, completant així la xarxa de biblioteques municipals. A l'octubre assistí al VIII Congrés d'Història de la Corona d'Aragó, a València.

Tot açò, compaginat amb la direcció de la Casa de Cultura de Maó i la investigació sobre història i arqueologia de Menorca, entre d'altres.

Malauradament, els seus projectes es van interrompre ben prest. El 19 de novembre Maria Lluïsa moria en plena maduresa intel·lectual.

Cinquanta anys després, la recordem com una de les persones més il·lustres i intel·lectualment més completes que ha donat la nostra illa. No debades, l'endemà del seu decès diferents personalitats de la nostra illa van publicar en el diari *MEMÒRIA* i, nombrosos escrits en memòria seva, dotant-hi l'erudició, vocació, entrega, capacitat de treball, generositat, humanitat i el seu gran llegat intel·lectual.

Mateu Seguí Mercadal i els altres col·laboradors mostraven la seva perplexitat davant la notícia, ja que Serra havia ocultat la seva malaltia a tothom. «Tal era la seva actitud i preparació, que difícil va ser suplar la seva absència... Deia un cop en la universitat: «Avui, he estat aquí i he estat aquí, però he estat aquí i he estat aquí».

L'escriptora Mariló Adame apuntava que les seves nombroses publicacions l'havien fet menyspreadora de ser inclosa en la galeria de menorquins il·lustres.

Juan Albert Vicens, bibliotecari, arxivista i col·laborador, hi destacava la feina feta en les institucions que dirigia, i que dugué a terme fins el darrer dia: la seva vasta cultura i el seu caràcter infatigable en tot

El 1967 fou un any molt intens per a ella, ja que va aconseguir celebrar un congrés nacional a Menorca i inaugurar tres noves biblioteques

llevats del Forat de Tòrrid, lla del Reg. Fornells i lla d'en Colom. La restauració de la ruïna des Turocs, la excavació del poblat de Sant Vicenç des Caudal, que nos han permès, entre altres coses, conèixer com el major detall la morfologia de la ruïna i de la ciutat històrica».

Germin, Coll, Mesquida i Guillemo Pons Fons, membres de l'equip redactor de la Història de Menorca —projecció de gran envergadura, impulsat i dirigit per ella i que no hauria continuat—, remarquen la seva tasca divulgadora de la cultura, «que ella no s'oblava que feia de cultura popular i no patrimonial de grups reduïts», a la vegada que la utilització del mètode científic i rigorós en els seus treballs de recerca.

Altres personalitats com Guillemo de Olives (president de l'Ateneu de Maó), els arxivers Joan Gutierrez Pons i Ferrnando Martí Camps, Luis Casanovas Marqués i el president de la Societat Arqueològica Lul·liana, també expressaven el seu reconeixement.

Guillermo Florit Piedrabuena, conservador del Museu Municipal de Ciutadella, li dedicava l'obituari més emotiu, una missiva en segona persona, en què es copsa el dolor profund de l'amic i col·lega: «La presencia de tu obra será tu propia presencia... Como hermano tuyo menarquino te agradezco cuanto amaste a nuestra madre común que es Menorca. Perseguiste que te agradara cuanto hiciste por ella, que agradezco aún lo que por ella pensabas hacer. Pero en estos momentos de dolor, por lo que te enredaba como amigo sincero, perdíste también que lamenta por ti, por cuanto estabas haciendo actualmente y que te muerte ahora no te has dejado acabar, pese a recordar tanto tu leña doctora, que no te letró, y tu ilusionada Historia de Menorca, preparada bajo tu dirección y que ya no verás publicada».

Cinquanta anys després, tornem a recordar-la per tot el que va fer i pel buit que deixà.

allò que portava a terme, així com la seva generositat quan finançava despeses que no li corresponien. Eixalta la millora que feu a la Casa de Cultura, així com la creació de la xarxa de biblioteques municipals, fruit de la seva constància i prestigi. Quant a les excavacions, remarcava el descobriment i posada en valor de les basíliques paleocristianes i tots els seus treballs de camp «y su erudición sobre Menorca, servicialmente esmerada».

● **PEL RECTOR** del Seminari, Francisco Anglada, era bàsicament «una vida consagrada y oferta para la cultura, seguida sin desmayos, sin concenios... Caracterizada por dos dimensiones bien definidas: la investigación científica y la promoción cultural de los pueblos de Menorca».

Miguel Barber Barceló, subdirector de la Revista de Me-

norca, reivindicava la seva fidelitat com a dinamitzadora cultural: impulsores de conferències, exposicions, cinema... Activitats que avui ens semblen d'allò més normals, però absolutament innovadores a l'època.

● **EL CATEDRÀTIC** de l'Institut de Maó, Juan Hernández Mora, la recordava com una alumna excel·lent i prometedora que, inexplicablement, interrompé els estudis abans d'acabar el batxillerat. El professor intentava convèncer el pare perquè Serra continués estudiant, de forma infructuosa. A més tard, cursà la carrera de Filologia i Lletres a la Universitat de Barcelona, arribant a ser «la intel·lectual que prometia jo havia diagnosticada».

Per a l'arqueòleg Josep Mascardó Pasariu, la pèrdua de Serra era irreplaceable des del punt

La recordem com una de les persones més il·lustres i intel·lectualment més completes que ha donat la nostra illa

L'endemà del seu decès diferents personalitats de la nostra illa van publicar en el diari 'Menorca' escrits en memòria seva

de vista humà, i també per a l'arqueologia menorquina. «Y en cuanto a sus trabajos de campo, en mi opinión, los más notables y caudales, son el descubrimiento de las basílicas paleocrist-

CULTURA & ESPECTÁCULOS

MAJÓ • El Consell, con el apoyo de la Biblioteca municipal e Illetra, lanza un proyecto para profundizar en la cultura menorquina durante la época británica

Un viaje en el tiempo por la literatura insular del XVIII

Rubén P. Allenza

La difusión de la literatura sobre la Menorca del siglo XVIII a través de autores de la época como Joan Ramis, Vicent Albert, Antoni Fabra i Cadenas o John Amstrong, entre otros, además de autores contemporáneos y del siglo pasado que han escrito sobre la Isla, como es el caso de Joan Tímerer i Petros, Josep Pla, Josep Maria Quintana o Pau Fuster. Este es el objetivo del proyecto «Passeig literari pel segle XVIII», una iniciativa que nace del Departament de Cultura y Educación del Consell con la colaboración de la Biblioteca de Maó y la empresa cultural Illetra.

Sus promotores avanzaron ayer durante la presentación que se trata de un producto al que se puede acceder a través de tres posibilidades: la navegación virtual en una web (passeigliterari-menorca.es), una ruta in situ a través de indicadores QR en las calles (pendientes de colocar) o un itinerario guiado contratado con los guías de Illetra con visitas y lecturas.

El paseo literario consiste en un itinerario por las Maó ambientado en el período en que Menorca se encontraba bajo la dominación británica, y que según apuntan los responsables del proyecto fue una

El conseller de Cultura, Miquel Àngel Marí, y Francesc Florit, director de la Biblioteca de Maó, junto a Lara Agustina y Anna Tudari, de la empresa Illetra, durante la presentación del proyecto. Foto: GEMMA ANDREU

época que «produjo una gran riqueza cultural en todos los ámbitos». El «Passeig literari pel segle XVIII» es un servicio cultural que se ofrece en tres idiomas (catalán, castellano e inglés) y cuyo coste ha sido asumido en su totalidad por el Consell insular, con una inversión de 3.027 euros. Un trabajo que incluye el diseño del proyecto, la preparación y elaboración de los materiales, la traducción y la

La guía se puede disfrutar vía web, a través de códigos QR o mediante visitas guiadas contratadas

puesta en marcha de la web, entre la que se ha encargado el Servei d'Informàtica Local de Menorca (SILMI).

En la página web se puede encontrar también una introducción general del momento histórico y una cronología. También recoge textos de 13 escritores de Menorca, acompaña un mapa sensible con 21 ubicaciones relacionadas con los textos. Por otra parte, los visitantes también pueden encontrar información sobre los anglicismos lingüísticos del catalán de Menorca y una extensa bibliografía.

El Arxiu de Maó busca asistente para tareas de catalogación

R.P.A.

El Consell insular ha hecho pública una petición de ofertas para la contratación de un asistente técnico que se dedique a la catalogación y digitalización de la documentación sensible del Arxiu Històric de Maó. Según recuerdan desde el Ejecutivo, de todas las funciones que se requieren en un archivo histórico, el de Maó «presenta deficiencias en casi todas».

Entre los objetivos que se persiguen, citan en primer lugar una tarea de catalogación más cuidadosa y recuadros que también es función de un archivo el asesoramiento a usuarios, especialmente a los investigadores en sus trabajos de búsqueda de información. A modo de resumen, recuerdan que las tareas se concretan en ocho funciones: catalogación, asesoramiento, consulta, topografía, restauración, programa de acciones, comunicación y difusión y vinculación a otros archivos.

El plazo para presentar candidaturas terminará el 20 de enero de 2018. El desarrollo del servicio se realizará desde la formalización del encargo en un plazo de ocho meses y el presupuesto del contrato es de 15.000 euros sin IVA. Los candidatos deberán cumplir los siguientes requisitos: licenciatura o grado en biblioteconomía, documentación y archivos, historia o humanidades; titulación de Catalán C y conocimientos de informática aplicada a la archivística.

ANNEX 3: Pregunti, les biblioteques responen

Estadística programa Pregunte 2017. Biblioteca Pública del Estado en Maó

Análisis de consultas recibidas

Consultas recibidas

- Total consultas recibidas	48
- Media diaria de consultas	0,13
- Respondidas	48 (100,00 %)
- Pendientes	0 (0,00 %)
- Total de usuarios que enviaron las consultas	42

Consultas en cada idioma

- Castellano	37 (77,08 %)
- Catalán	11 (22,92 %)
- Euskera	0 (0,00 %)
- Gallego	0 (0,00 %)

¿Desde dónde se consulta?

- Barcelona	3 (6,25 %)
- Valladolid	1 (2,08 %)
- Illes Balears	4 (8,33 %)
- Madrid	16 (33,33 %)
- Ciudad Real	1 (2,08 %)
- Cádiz	3 (6,25 %)
- Castellón / Castelló	1 (2,08 %)
- Granada	1 (2,08 %)
- Málaga	3 (6,25 %)
- Navarra	1 (2,08 %)
- Alicante / Alacant	3 (6,25 %)
- Soria	1 (2,08 %)
- Cáceres	1 (2,08 %)
- Tarragona	1 (2,08 %)
- Valencia / València	3 (6,25 %)
- León	1 (2,08 %)
- Sevilla	1 (2,08 %)
- Murcia	3 (6,25 %)
Total consultas especificando provincia	48 (100,00 %)

¿Edad del solicitante? (Dato opcional)

- 11-20	2 (4,17 %)
- 21-30	6 (12,50 %)
- 31-40	10 (20,83 %)
- 41-50	11 (22,92 %)
- 51-60	10 (20,83 %)
- +61	3 (6,25 %)
Total consultas especificando edad	42 (87,50 %)

Análisis de consultas respondidas

Consultas respondidas en este período:

- Total consultas respondidas	48
- Consultas respondidas dentro de plazo	45 (93,75 %)
- Consultas respondidas fuera de plazo	3 (6,25 %)
- Consultas perdidas dentro de plazo	0 (0,00 %)
- Consultas perdidas fuera de plazo	0 (0,00 %)
- Tiempo medio de respuesta	0 días 23 horas (23 horas)

¿Qué se ha consultado?

- Bibliotecas y documentación	32 (66,67 %)
- Lenguas y literatura	2 (4,17 %)
- Arte	2 (4,17 %)
- Pensamiento y religiones	2 (4,17 %)
- Salud, medicina	2 (4,17 %)
- Educación	2 (4,17 %)
- Viajes y ocio	2 (4,17 %)
- Economía y empresas	2 (4,17 %)
- Historia	1 (2,08 %)
- Administración, legislación, política	1 (2,08 %)
Total consultas respondidas con tema	48 (100,00 %)

Tipo de respuesta:

- Respondida como apropiada y completa	43 (89,58 %)
- Respondida como no apropiada o rechazada	5 (10,42 %)
- Respondida sin respuesta	0 (0,00 %)
- Respondida con respuesta incompleta	0 (0,00 %)

ANNEX 4. ENLLAÇOS D'INTERÈS

<http://www.bibliomao.es/>

<http://www.bibliomenorca.net/portal.aspx>

[Panorama biblioteca Públicas del Estado](#)